

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“, a „Zala-eggerszegi ügyvédi kamara“, a megyei községi- és körjegyzők, a „kanizsai és novai járási községi és körjegyzők együlete“-nek hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési díj:

Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer 9 kr. többszöri hirdetésnél 7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilt-tér petit sora 12 kr.

A lap

szellemi és anyagi részét illető közlemények a szerkesztőséghez küldendők.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk vissza.

Csányi László.

„Sokan voltak... Nem tudom én, melyik volt szebb, Melyik dicsőbb, melyik nagyobb!..“

Azt mondja Bartha Miklós egy március 15-iki beszédében, hogy igen nevezetes minálunk annak a véremlékű forradalomnak a napja. Nagy jelentőségét méltatja majd a történelmi írás. Hanem a mi ezután történt másfél esztendeig, az már nem is történelem, az a mesék országába való, az *hősköltemény*.

És nincs mit csudálkozni e kijelentésen. Én azt hiszem, sokan vannak velem együtt, akik szent megilletődéssel tekintenek azokra a félistenekre, kik a szabadság harcából fennmaradtak, csakugy, mint a vihar véletlen játékatól fennmarad egy része a falevélnék is. A kik fennmaradtak s kik maig is közöttünk élnek, járnak, csaknem mint testetlen árnyak ugyan már, de mégis élő tanubizonyságai még annak a szabadság szellemnek, melynek megnyilatkozása hirdeti, hogy „jövendőben van remény;“ akik részesei annak a korszaknak mely az epopóját saját vérebe mártott tollal írta meg.

Én megilletődéssel tekintek föl ezekre a szent öregekre. S mindegy, ha generalis volt, vagy közlegény; zászlót vitt, vagy dobos volt a hadseregben; ha öntudatosan állt a nagy ügy zászlója alá s öntudatosan védte hitét, elvét, hazáját és vagyonát, — vagy ha csupán mulatságból fente kí a kardját; mindenik részese annak a hőskölteménynek. S a költő szerint ez a nagy tömeg — eszköz: a közlegények, talán „nagyobbak ők, mint a hadvezérek.“ Ha van a földön emberek iránt tisztelet; ha meg kell hajolnia az ifjunak az öreg előtt; ha szent az a vallás-parancsokat, hogy tiszteld atyádat és anyádat; ha van az érdemnek jutalma és hála: Magyarország gyermekei, levett kalappal beszéljétek a 48-as öreg katonával, édes apáinkkal, akik már ránk is írták a végtelen örökséget: a szabadság szeretetét. Tiszteljük a még életben levő öreg katonákat,

A „Zalamegye“ tárcája.

A szomorú leány regéje.

Írta: Gonda József.

Volt, volt valaha régen, talán a mesék, álmok káprázatos országában egy fehér arcú, szomorú leány. Az arca olyan fehér volt, mint a hó és szomorú, mint a lassan görögülő köny. És szétröpült kelet pálmás, leanderes, mirhállatos hazáján a szomorú hír, hogy a szomorú leány arcát ki sem látta még bíborba borulni, harmatos ajkán sohase reszkedett az öröm symboluma: a mosoly.

Aranytól s elefántcsonttól ékes büszke palotájában búcsút jártak a bőlesek, rengő fehér szakállú dervisek, hátha a szomorú leány alabastrum arcára mosolyt, bíbros pirt csalhat valamelyik.

Elhozták kelet minden drágaságát, kincsét, aranyát. Készorút fontak gyémántkőves szalagokból a szomorú leány illatos hajába, lábaihoz rakták a smaragd, rubinkőves drágaságok özönét; majd daliás, hetyke ifjak Tündérországából rabolt tündérvirágokkal, mámorító illatu jázmin csokraikkal, térdet és fejet hajtvá járultak a szomorú leány elé.

Háiba. Éjszínü szemében nem vetett lángot a szerelem ésvészto pokla, jéghideg arcát nem borította a bíbor. És bülbülszavu dalmokok, zengő kobzaikkal jövének elé s szerelemtől reszkető hangokon regélik a Gül és Bülbül, a Rózsa és a Csalogány, a mesék hőrosza Rusztem csodaszép álmait.

Kábitó virágillattal volt terhes a lég, a szomorú leány fekete hajára borult a glóriás fény, fehér habos ruhái fodrát meglibegette kelet balzsamos szellője, lábai előtt ifjú dalmokok, agg dervisek és uléhmák fantasztikus csodadicsőit karba belebong az ünnepi harang... és a szomorú leány még szomorubb leend, hófehér arca még fehérebbre válik s villogó tűzű, éjszín szeméből végig gördül a torró könyesepp bársony puha, harmatos bőrén.

hogy hosszú életűek legyünk e földön. Mikor őket tiszteljük: a hazát szeretjük.

De hol vannak a többiek? Magától is sok le hullott már, mint a levél; s egy-egy őszi szél seprti őket, mint a port. — Összeszedjük szent kegyelettél s tiszteljük a hőnek porát is, mint a bálványimádó.

De hol vannak legalább a poraik is azoknak a többieknek, kiket még a vihar sodort volt el, mint a Lykurgus hamvát! Nagy vihar volt. Éltek eszmélelenül és temetkeztek el élve, bujdokoltak itthon s hazát találtak a tengeren túl, haltak meg önkényűt és akaratlanul. Hol van Petőfinek, másoknak s ezer névtelen hőnek a pora, hogy megsirassuk, mint Elektra a testvére hamvát? De jó, hogy elhordta a szél. Így csak az emlékekkel van dolgunk s dicsőséges szellemök kitorolhatetlenül száll a vérünkbe, mint a Lykurgus törvénye.

Ezeket tehát csak emlékekben tiszteljük. Csak képzeletünkben jelennek meg nemes alakjaik, s emlékezéssel rójjuk le hálánkat. Jutalmuk egy örök emlék. Azért a gazdag életért, melyet halálokban ajándékoztak a nemzetnek. Igen, a szabadsághősöknek a halála gazdag életnek a bizonyossága, jobb jövőnek a záloga. Egyes vértanuk halála egész nemzetnek életét erősíti meg.

S pedig mily rövid az ilyen gazdag életnek a története! A szabadságot szől. Az igazságot harcra megy. S hazája szeretetében felhág a bitófára is — s felírják valahol, hogy: „Csatája a népjog csatája volt.“

Csányi László is egyike volt azoknak a 48-as hősöknek, kik az alkotmányos szabadság szószólói voltak véreik hullásáig. Egyike volt azoknak, kikben a hazaszeretet nemes hajlandóság, a szabadságot való küzdelem bátorság, s ezekért meghalni hősiesség.

Emek a hőnek az emléket üjtotta meg mult vasárnap halálának 48-ik évfordulóján — Zalavármegye közönsége, méltó utódnak mutatva magát nagy szülöté iránt, mikor kegyelettel jelölte meg azt a házat, melyben a szabadszólás bajnoka napvilágot látott.

Elvitték a tenger zugó árja mellé, hátha a habok mormolása, danája, hullámsírás, hullámzugás kitépi a lelkét a lethargia méhéből; hátha álmokat sző, álmokat álmádk s valaha egyszer neki pirul fehér arca.

A tenger zugott, zajongott, tormyosult a hullám fölé s a tarajos ár tajtékozva tört meg a part szikla szirtéin. Járt a szerelem hazájában. Lehullott a fityól arról a forró labirinthusról, hol a szív az ésszel, a hit a csábhal az akaratérő a szenvedélyvel, a becsület a mámoros gyönyörrel járja a tiltott szerelem fkevesztett tánczát.

Előtte állott a bűn... az érzékiség gyönyört adó fertője, a csáb, kéjért csengő ajakkal, mámoros szemekkel, a szenvedélyk vagy ígéretnék gyújtó kizáiban és a fehér arcú szomorú leány nem hullott a kábitó forrásába, szívet, agyát nem lepte meg a láz, az örület.

Ó csak szomorú volt, szomorú és fehér. Bejárta az erdőt, hallgatta a dalosmadár zengő szavát, bolyongott a mezőn, szedte a liliumot koszoruba, de csak a liliumot, amely ép oly fehér, ép oly szomorú kis virág, mint aminő maga volt.

Csermely csobogás, patak csörgés, szél sóhaj, virágillat nem vásárolt pirt a homlokára, nem gyújtá ki arcán a fakadó hajnal bíborszínü rózsáit.

És szálltak a perczek, az órák, az évek, elröpült a nyár, a tél s új rugyecske pattant a fák galain a tavaszi szellő első csókjaitól.

Tündérországban történt, tündéri tavasszal, hogy a szép szomorú leány harmatos arca bíborra vált, hogy ellepte a pirt, a szerelem forró, isteni pírja.

Hogy történt e csodás esemény, a dervisek és uléhmák leírhatlan öröme: azt alábbi soraim fogják elmondani. Egyszer a mint az erdő sejtelmes magányában bolyongott a fehér arcú leány s kérdéseket intézett a parányi tűszálakhoz, a rengő sugár fenyőkhöz egyaránt, daliás büszke vadászra bukkant.

Alkony borult az erdőre, a tülevelü fenyők zugó koronái között ineselegve bujkált a kóbor esti szellő, harmatcsepp rengett az ibolyák s vad violák parányi kelyhében. A férfiúi szépség ideálja volt a vadász. Karsu barna

Jóleső elismeréssel kell feljegyezni, hogy e vármegye közönsége tiszteletben tartja dicső elődeit, utmutatást adva az utódnak; ápolja a hazafiságot az ifjak lelkében is, mikor Festetichnek, Deáknak és Csányinak emlékeket állít.

Csányi László Szülőházát a mult vasárnap öröktette meg a megye egy emléktáblával, melyről részletesebb tudósításunk a következő.

A Csányi-emléktábla leleplezése.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága még a mult évi millennárius közgyűlésen elhatározta volt, hogy a millennium emlékére három nagy szülöttnék egy-egy emléket állít. Gróf Festetich Györgynek, ki a keszthelyi Georgikon alapításával egy századdal előzte meg korát, életnagyságu képet készíttette meg a megyeház díszterme számára, melyet a nyáron szép ünnepélyességgel le is lepleztek.

Megjelölték augusztusban Deák Ferencnek is Sajtörön a szülőházát egy márványtáblával. Október 10-ére maradt a harmadiknak, Csányi Lászlónak, a hazafiság vértanujának szánt kegyeletes ünnepélyesség. Ekkor leplezték le az ő emléktábláját Csányiban, hol ezelőtt több mint százestendővel született.

Az ünnepélyt apró részleteiben is a törvényhatóság rendezte. Zala-Eggerszegről külön vonat indult d. e. 8 órakor a közönség elszállítására. Október 10-én hívős, borongó őszi idő van, mint októberben szokott, s mint volt ezelőtt 48 évvel is, október 6-án és 10-én. Metsző szél sítv végig a száradó határon.

A különvonattal a szekvárosból többen utaztak le a hazafias ünnepségre.

A vonat mintegy 50 kilométert rohant, Türrén és Zala-Szent Gróton is szedve fel utjában az ünneplő közönséget, míg Csányba, a kis-falucska ért, hol a nagy ember született. Az utolsó vasuti állomáson a szentgróti önkéntes tüzoltó testület díszcsapata állott az érkezők tiszteletül Kardos Samu főparancsnokkal.

Hazafias beszéddel fogadta a közönséget Erdős Ignác, a csányi öreg plébános, a fiatal Battyáni gróffal. A vármegye nevében dr. gróf Jankovich László főispán felelt.

Ezután a beláthatlan hosszú sort képező kocsikra ültünk s isteni tiszteletre mentünk a kis-templomba, mely a hazafias ünnepélynek bevezetésül szolgált. A kis kápolnába régen lehettek ilyen sokan, pedig felerészre a czin teremben maradt. A falu fiatal leányai pántlikába font hajjal a templom szentélye előtt levő részt, sőt a pap helyét is kénytelenek valának elfoglalni. Az agg plébános

dália, büszke homlok, villogó merész tűzű szempár, vakmerő, leigázó, elbűvölő tekintet.

A fehér arcú leányt megállott a szíve dobogása. Talán egy sikoly is lebbent el ajakáról; a félelem, az öröm, a remegés, a szerelem szava.

A büszke vadász már mellette termett s parányi kezeit kezeibe véve suttogott a remegő szűznek.

Mily nyelven beszéltek?

Leírásához koldus a világ összes szótártudománya. Bűvös, titokzatos nyelv, melyet sohasem tanul meg az, ki nem szeret s egyetlen perc alatt felfogja a szerelmes szív. Van benne sóhaj, lágy, epedés, forró tekintet, meleg kézszerítés, van hangnélküli szó s láthatatlan mosoly. A szomorú leány arca bíborba borult, észállt szomorúsága, kipattant a szíve szerelme, rózsás hajnala s a két ajk s két vágó szerelmes ajk összeforrnt egy hosszú, mérhetlen forrású csókban...

A keleti ég alján felragyogott az esthajnali csillag s a tülevelü fenyők sűrű koronáin át, remegve szűrődik a fénye. Mit nem gyógyított a smaragd, a rubin, a gyémánt, a bülbül szavu dalmokok kobza, dervisek hálimája, meggyógyította egy szerelmes csók.

Mert a szerelmes csók még a Kórán szerint is mindenre balzsam.

A dervisek és uléhmák majd hanyatt dőltek csodálkozásukban, midőn meglátták, hogy mily piros a fehér leány arca s mily pajzánul dalolja Hafiz dalát ő, a szomorú. Tüstént utra keltek, hogy megvigyék a csoda hírét pálmás hazájuknak.

Három nap és három éjjel utaztak, fityól alá takarták a leány bíborszínü arcát, nehogy elröpüljön róla a bíbor, a láng, s midőn harmadik nap megérkeztek s győzelmi dal közepett, emelték le az illatos fityólt, a leány arca fehérebb volt a hónál és szomorubb volt a lassan görögülő könynél.

A bőles dervisek ezt nem tudták megérteni. Pedig egyszerű volt és világos.

nagy misét tartott, hogy a teljesség meglegyen nekünk földieknek és a menyieknak is, mert a mint a kis-templom felirata mondja: Ecclesiola in honorem totius celestis exercitus erecta sit nobis futuris salutis — ez a kis egyház az összes mennyi seregek tiszteletére s a mi üdvösségünkre van itt.

Már 11 óra is elmúlt, mire a házhoz megérkeztünk. Külsője nem nagy igényű, de csinos kis földszinti ház egy lankás oldalon.

Barcza László megyebizottsági tag néhány bevezető mondata után lehull a lepel a délre néző oldalról, s a márvány lapról messziről olvasható:

Zalavármegye,
a hazaszeretet vértanujának emlékére
örökítette meg 1897. okt. 10-én e táblával,
hogy itt született

Csányi László
1790. évben.

A csinos kiviteli táblát Wapper zala-egerszegi kőfaragó készítette.

A leleplezési ünnepséget dr. Jankovich László gróf főispán nyitotta meg. Beszédében megemlékezett Zalavármegye millenárius közgyűlésének határozatáról, amelylyel hazánk ezeréves fennállásának megörökítése végett Csányi László szülőházának emléktáblával való megörökítését elhatározta s a május havi törvényhatósági közgyűlés határozata értelmében felkérte Barcza László bizottsági tagot, mint a közgyűlés által megválasztott díszszónokot, az emlékbeszéd megtartására.

Néma csendben kezdette meg Barcza László ünnepi szónok emlékbeszédét, amelyben kimerítő gazdag élet- és jellemrajzát adta a haza vértanujának, Csányi Lászlónak. A közönség az egy óráig tartó szónoklatot feszült figyelemmel hallgatta s végezetül, midőn ajánlja a táblát a ház mostani gazdájának, hogy hazafias kegyelettel őrizze. lelkes éljenzésben tört ki és siettek üdvözölni a jeles szónokot remek beszédeért.

A ház tulajdonosa gróf Battyányi Pál távollétében, bátyja gróf Battyányi József veszi át rövid ünnepélyes beszéd kíséretében, igérve, hogy a család, mint egy honfi ereklét, fogja azt őrizni a hazaszeretet melegétől áthatva. (Az ünnepi szónok beszédét mai lapunk más helyén szösz szerint közöljük.)

A nemes gróf rövid szónoklatát azzal töltötte meg, hogy a nagy társaságot vendégül hívta be ebéd előtti falatozásra, cognacra és teára, a mi ugyancsak elkelt e zord hideg őszi napon, mely már a hazafias melegét is kezdi vala megostromolni. A vendégsereg között a házi urnók kínálkoznak vala, ami még izletesebbé tette a jóízű reggelit.

Azután megint kocikra és vasutra ült a közönség s a felbuzgózott Zala-Szent-Gróton szállt ki ünnepi ebédre, melynek rendezéséért Czukelter Lajos jegyzőt és Botka F. főszolgabírói illeti meg a dícséret. A szent-gróti nagy vendéglő terme elég tágas; a vendéglős étele itala is meglehetősen volt. Az ebéd 60-an vettek részt. Az első pohárköszöntőt dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, kir. tanfelügyelő mondotta a vármegyére — az ő ismert ékes szólásával, melyet tartalmánál fogva is érdem lesz ide iktatni. Így hangzik:

Méltóságos Főispán Úr!
Mélyen tisztelt Uraim!!

Engedjék meg, hogy Zalavármegye kegyeletének harmadik ünnepén, úgy mint a két előbbin beleolvasszom szíven megindultságát a nemes érzések közös hevületébe.

Nem ok nélkül nevezem megindultságunk, a mit e percben érzek.

Oly korban, mint az enyém, melyben az álmokat nem szabad a valóval összetéveszteni, kétszeresen becses minden emlék, mely a való képére ráírta a költészet ragyogását is.

Ily drága emléket kell szívenben e három ünnep trilogijának utolsó fejezete.

Elvonulnak előttem szülőföldem nagyjai! Andrassy, Kossuth, Sennyey
Elvonulnak nagy politikai viadalok izgalma és zaja nélkül. Mint dicsőültjei a haza boldogságára törő, nem egyképen felfogott, de egyképen érzett idealizmusnak.

Ma, férfikorom delén, valósulva látom az ifjú álmait.
Látom, hogy Zalavármegye a kultúra apostolának, a haza bölcsének s a szabadság vértanujának élve és pártok díszharmonijája nélkül, mint ugyancsak eszmékben győztes halhatatlannak áldozik, kegyeletével.

Látom és érzem, mindnyájukkal, mélyen tisztelt Uraim, hogy a honalkotás évezredek küzdelmeire az eszmények századai következnek.

Ezek az eszmények lesznek őrei a mi ifjúságunknak, bálványai férfikorunknak s utolsó csillogásai az ő és a mi életünk alkonyának.

Meg fognak ők jelenni akkor, amikor szükséges, hogy mint az Úr anyaga Bernábe pusztán Ágárnak erőt, bátorságot, lelkesedést öntsének agyunkba, szívünkbe és karjainkba . . .

S valamint a legnemesebb érekek vegyülékéből kioldott a világhírű korinthusi virág fényle, melege és ereje, a szerint fog a sok jó érzésünkből, egyetértésünkből s törhetetlen munkánkból felragyogni a boldog Magyarország dicsősége!!

Mélyen tisztelt Uraim!

Legyen áldott Csányi László emlékezete! Ő egy eszmében hitt; törhetlen hite elkísérte a halálig; halhatatlanná tette honszerelmét.

Emléke helyét követel magának Zalavármegye történetében, Zalavármegye minden fiának és minden magyar-nak szívében!

Most pedig a három szép ünnep alkonyán forduljunk a Mindenhatóhoz, hogy árássa a szeretet, béke s boldogság áldását Zalavármegyére! . . .

Dr. gróf Jankovich László főispán igen szép beszédben méltatta az ünnepi szónoklatot, s annak gazdáját, Barcza Lászlót éltette. Csértán Károly alispán egy Csányi

családtagra, Csányi Lenkére mondott köszöntőt. A főispán meleg szavakban emlékezett meg még a rendezőkről, főleg a központon kívül álló rendezőkről, mint pl. gróf Battyány Józsefről, Botka főszolgabíróról stb. — A főispánt Pály János és Barcza éltették toaszójokban.

Nem érdemlik meg végül a zala-szent-gróti zenészek sem, hogy őket meg se említsük. Hangulatkeltő hegedű-jöket jól használták az ebéd alatt, honnan a zala-egerszegieknek 1/4 órákor már távoznok kellett, mert így kívánta ezt Szabó Kálmán ur, szombathelyi m. kir. áll. vasuti ellenőr, aki a külön vonatot vezette oda és vissza. — Nem is volt ám sem összeütközése, sem kisiklása azoknak, akik eljöttek, — remélhetőleg az ott maradtaknak sem. — Mindnyájan gazdagabbak vagyunk azonban egy szép nap emlékével s egy hazafias cselekedetnek tanulságával.

EMLEKBESZÉD,

amelyet Csányi László szülőházának emléktáblával való megjelölés ünnepélyén 1897. évi október 10-én Csányban tartott Barcza László megyei törvényhatósági bizottsági tag.

Méltóságos főispán Ur!

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

Ma Csányi László vértanu halálának évfordulóján a főispán ur Ó méltóságának elnöksége alatt kiküldött megyei bizottság és a tisztelt ünnepelő közönség azért jelent meg, hogy a vármegye határozatának hálás kegyelettel eleget tegyen. S miután a megtartott isteni tiszteleten buzgó imát rebegtünk a hazáért kisenvedett nagy hazafi lelki üdvéért, az emléktáblát ünnepélyesen átadjuk rendeltetésének.

Ezennel teljesítjük tehát megbízatásunkat s átadjuk az itt elhelyezett emléktáblát rendeltetésének, hogy hirdesse mindenkor Zalavármegye azon hálás kegyeletét, amelylyel a hazaszeretet vértanuja iránt viseltetik, s hogy legyen dísz e háznak!

Es a midőn a ház tulajdonos urának, gróf Baththyány Pál óméltóságának, köszönetet mondunk azért, hogy ezen emléktábla felállítását szívesen fogadta, azzal a hazafias kérséssel adjuk át neki, hogy ő is osztozzon a mi kegyeletünkben, hazafiai szeretettel őrizze, gondozza és tartsa azt meg épségben.

Méltóságos főispán Ur!

Mélyen tisztelt ünnepelő közönség!

Ezen házban, melyet most emléktáblával jeleltünk meg, született 1790-ben Csányi László. Születésének hónapját és napját, — a csányi anyakönyvek tüvzszében elpusztulván, — a legszorgosabb kutatás mellett sem sikerült kipuhatolni.

Itt állt bölcsője, melynél a szabadság nemzője őt „a szabadság, egyenlőség és testvériség“ bajnokává, majd a hazaszeretet hővé és vértanujává avatta.

Elete, mely hazánk legküzdelmesebb korszakába esett, valódi mintaképe az igaz hazafi életének. Ha valakiről, úgy róla elmondhatjuk, hogy nem magának, hanem hazájának élt és azért halt meg.

Tanulmányainak befejeztével, úgy mint azon időben az előkelő nemesség szokása volt, katona lett. A hadügyi levéltár adatai szerint 1813 augusztus hó 16-án lépett be az 5. számú Radetzky huszár ezredbe, mint hadnagy. 1814—1815-ben résztvett a nápolyi hadjáratban; 1818 júliusban főhadnagyi ranggal quietált, de katonai magartartását és szellemét egész életén át megtartotta.

28 éves korában megválván a katonaságtól, Csányon telepedett meg; itt gazdálkodott és Zalamegye táblabírájává lett. Ezen időtől fogva a megyei közéletben előkelő szerepe volt, az akkori megye gyűléseken egész 1845-ig majdnem mindig jelen volt. A megyei közéletben vele egy időben szerepeltek Deák Antal, Hertelendy György, Botka József, Kerkápoly István, Csillag Lajos, kik a megyének nagy-érdemű alispánjai is voltak, Deák Ferenc, zalabéri Horváth János, Kisfaludy Sándor koszos költők és még sok jeles tehetségű fia vármegyénknek.

Azon időben a vármegyék voltak a politikai élet központjai és az ország folytonosan védelemre szoruló jogainak és alkotmányának legerősebb oszlopai; ezek választották és utasítással ellátva, küldték a követeket az országgyűlésre.

A francia forradalom és a napoleoni nagy háborúk lejárlása után a bécsi kormánynak törekvése talán erősebb volt, mint valaha, hogy Magyarországot osztrák tartományná tegye és ősi szabadságától megfoszssa. E törekvés legfőképpen a megyék ellenállásán tört meg. Zalamegyében Csányi László mindig a haladási és reform párt első vezérei közé tartozott.

Az alkotmány, függetlenség, szólás szabadság minden kérdésénél. — őt jellemzően kardjára támaszkodva, — szenvedélyes és lelkes szónoklatot tartott.

Zalamegyének 1837. szeptember 25-én tartott közgyűlésén mondott hazafias beszéde majdnem „nota pert“ hozott a fejére. Ugyanis Zalamegye már előző közgyűlésén elhatározta, hogy a többi vármegyével egyetemben küldöttséget küld Pozsonyba, mely a megyei küldöttségek közös megállapodása után egyenesen Bécsbe menjen a királyhoz panaszaik és kéréseik előadása végett.

Panaszuk és sérelmök sok volt, mert az 1832—36-iki országgyűlés berekesztése után megújult erővel követtek a kísérletek a szabadelvű nemzeti irány elfojtására.

A nemzet nagy tehetségű vezéreit politikai perekkel igyekeztek elhímitani.

Wesselényi ellen nota pert indítottak, a mellette fáklás zenével tüntető ifjúság szónokát, Lovassy Lászlót, majd 1837 május 4-én Kossuth Lajost elfogták, mely kényuralmi eljárás ellen, megyénk közgyűlésein heves szónoklatokat mondtak.

Zalamegye 1837. szeptember 25-én tartott közgyűlésén a megyei küldöttségek összejövetelét tiltó kir. intéző levél felolvasztván, ellene a szónokok egész sora szólalt fel: Deák Ferenc, zalabéri Horváth János, Hertelendy

Károly, Inkey Imre, Dóry Imre és Csányi László. Csányi László különösen szenvedélyes beszédben vitatta a rendelet törvénytelenységét és indítványozta, hogy a küldöttségek e rendelet dacára is össze jöjjenek.

Titkos feljelentésre, mely szerint Csányi e beszédében az uralkodó személyét és a kormányt sértette volna*, a nádor és Babos József zalamegyei táblabíró, kir. ügyész rendeletére Csányi László ellen vallató parancsával vizsgálatot és nyomozást indítottak. Az erről 1838. január 31-én felvett s megyei levéltárunkban őrzött kihallgatási jegyzőkönyv szerint tanuként kihallgatták: zalabéri Horváth János kir. kamarást, Bogvay Lajost, Farkas Károlyt, Bezeredy Miklós apát keszthelyi plébánost, Fliszár György kollátszegi apátot, Hertelendy Károlyt, báró Puthéány Józsefet és Forintos Györgyöt. Ezen tanuk tagadták, hogy Csányi László a terhére rótt kifejezéseket használta volna, sőt Horváth János azt bizonyította, hogy Csányi László ur nem csak ezen alkalommal, hanem számtalan máskor is, valahányszor akár nyilvánosan beszédet tartott, akár pedig tanuval négyesem között barátságosan beszélt, ha a beszéd felséges fejedelmünkre, királyunkra jött, ő felséget nemcsak a legkisebb szóval vagy mozdulattal sem bántotta soha is meg, hanem sőt inkább iránta a legmélyebb hódolást s legalázatosabb engedelmisséget nyilvánította*. — Fliszár György vallomása szerint azt mondta, hogy „ő maga kész magát a közjóért feláldozni“; — Hertelendy Károly pedig bizonyította, hogy „beszédének soha olyan értelmé nem volt, mely felséges urunk szent személyét sértette vagy hűség telenségi érzést tüntetett volna ki. Sőt tiszta lélekkel vallja, hogy Csányi László ő felsége legkegyelmesebb urunk, királyunk szentséges személye iránt minden alkalommal hódoló mély tisztelettel fejezte ki magát“. De egyuttal idézte Csányi László azon nyilatkozatát is, hogy előtte fennáll ugyan azon általános elv, mely egyes hazafitól is megkívánja a hazáért önön feláldozásával is a szükség eseteiben kiállni, de ő senki sorsá kérébe vágni nem akar és a többségnek enged*.

Érdekesek és fontosak ezen vallomások azért is, mert előkelő és hiteles tanuk bizonyításával ismertetik meg velünk Csányi László soha nem változó elveit: hódolatát királyra iránt, tántoríthatatlan ragaszkodását hazája jogaihoz és készségét hazájáért szükség esetén életét is feláldozni.

Zalamegye sietett ezen vizsgálódás ellen 1838. január 15-iki közgyűléséből a felséghez — többi törvényhatóság-hoz is pártoláért megküldött feliratot intézni, melyben az eljárás megszüntetését kérve kifejti, hogy „a szólás törvényes szabadsága minden alkotmányos nemzetnek szent és elidegeníthetetlen tulajdona“ és „a megye közgyűlésén elmondottakért csakis tüstént a gyűlésen vonathassék fenytés alá a szónok“.

Csányi ellen semmi terhelő bizonyíték nem lévén, az eljárás megszünt.

A nálánál tizenhárom évvel fiatalabb Deák Ferencnek mindig híve, hű barátja és tisztelője volt. E viszonyt csak az adózás elve miatt lezajlott 1843. évi események zavarták meg. Midőn Deák az adózás elvének nagy küzdelem és Horváth János és Csányi László nagy erőfeszítése és áldozatai után történt elfogadása dacára is vonakodott az országgyűlésre Zalamegye követeként elmenni, közgyűlésen erre minden áron erőltetni akarták, ekkor Csányi hevesen kifakadt.

Ezt így panasolja Deák Ferenc Kehidáról 1843. szeptember 3-án Klauzálhoz intézett levelében „ . . . mindezeket oly indultatos kifakadásokkal tevék személyem ellen, hogy szívem vértet, látván miképpen bálnak velem azok, kik magukat legjobb barátainak neveztek. „Csányi nyilván és szemembe kinyilatkoztatta, hogy tisztelete irántam megcsökken“.

Az indultatos ember túlment hevében; hevessége azonban épen Deák Ferenc iránt való nagy tiszteletének volt kifolyása. Minden áron az országgyűlés tagjai közt akarta látni Deák Ferencet és szőgyennek tartotta, hogy Zalamegye legyen okozója annak, hogy „a haza bölcsé az országgyűlésről elmaradt“. De még nehezelede közben is ugyanazon levelében írja Deák Ferenc: „Csányi mindenét Elek unoka öcsésének átadván, Bécsbe vagy más városba készül lakni menni, a javak átadása már megis történt, s ő elutazását csak ezen igazításoknak befejezéséig s a küszöbön lévő tisztválasztások idejéig halasztotta; Horváth pedig már minden jószágát árulja, s így senki sem marad Zalában, kinek kedve és ereje legyen az ellenfél ellen küzdeni“.

Tehát Deák még akkor is erős támaszát látta Csányi Lászlóban, a kivel való barátságát és hazafias együtt működését ezen kis vihar csak muldoan zavarta meg. Zalamegye történetének bizonyára magasztos emlékü korszaka az, melyben a megye gyűlésein a haza szabadságának és jogainak védelmezői és a közszellem vezetői Deák Ferenc és Csányi László valának.

Azonban Csányi életének nagy korszaka még csak ezután következett.

Az 1848/49. évi eseményekben és szabadság harcban kifejtett tevékenységét és közreműködését nem lehet ez emlékbeszéd keretében részletesen elősorolni. Szabadságharcunk történetének minden eseményével szorosán egybe van forrva az ő neve.

Az 1848-iki válságos márciusi mozgalmak Csányi Lászlót a fővárosban találják. Összeköttetésben áll a nemzeti mozgalom minden vezetőjével. Részt vesz a rend megővésében és a tüleapongások meggátolásában.

Midőn a márciusi vívmányok kir. szentesítése veszedelemben forgott, március 28-án Csányi László lakásán nagy értekezlet volt, melyen mint egy 30—40-en jelentek meg, köztük a két miniszter jelölt Szemere és Klauzál, továbbá Perczel Mór, Nyári, Petőfi, Vasváry s. a. t., kik az ő társaságát képezték.

* A loérkezett rendeletben foglalt kérdések szerint Csányi László beszédében azt mondta volna: „Legvérengzőbb Tyrannus alatt sem törtétek olyanok, mint a melyek ezen szelidnek és felvilágosodottnak kigunyolt 19-ik században törtétek“ és „a kormány tetteit nevezte égéres cinkosságnak“.

re és Csányi László. Csányi yes beszédben vitatta a indítványozta, hogy a küldött-ssze jöjjenek.

ly szerint Csányi e beszédben kormányt sértette volna, a egyei táblabíró, kir. ügyész en vallató parancsával vizsgál-ak. Az erről 1838. január árnokban őrzött kihallgatási kihallgatták: zalabéri Horváth y Lajost, Farkas Károlyt, elyi plébánost, Fliszár György y Károlyt, báró Puthéány t. Ezen tanuk tagadták, hogy k kifejezéseket használta volna, ytotta, hogy Csányi László al, hanem számtalan máskor osan beszédet tartott, a kár tt barátságosan beszélt, ha a királyunkra jött, ő felségét vagy mozdulattal sem bántotta nkább iránta a legmelyebb edelmességét nyilvánította.

szert azt mondotta, hogy rt feláldozni: — Hertzlendy gy „beszédének soha olyan ges urunk szent személyét rzést tüntetett volna ki. Sőt sányi László ő felsége leg- k szentséges személye iránt mely tisztelettel fejezte ki sányi László azon nyilatkozatát azon általános elv, mely a hazáért önön feláldozásával ni, de ő senki sorsa k rekébe nek enged.”

ezen vallomások azért is, k bizonyításával ismertetik soha nem változó elveit: ntöríthatatlan ragaszkodását hazájáért szükség esetén életét vizsgálódás ellen 1838. január hez — többi törvényhatóság- feliratot intézni, melyben az e kifejti, hogy „a szolás alkotmányos nemzetnek szent és „a megye közgyűlésén nt a gyűlésen vonathassék helő bizonyíték nem lévén, az vvel fiatalabb Deák Ferenc- és tisztelője volt. E viszonyt zajlott 1843. évi események az adózás elvének nagy és Csányi László nagy erő- rtent elfogadása dacára is e Zalamegye követeként el- len áron erőltetni akarták, dt.

ák Ferenc Kehidáról 1843. tettezt levelében „ . . . . . kadásokkal tevők személyem tván miképpen bannak velem urátimnak neveztek. „Csányi latkozta, hogy tisztelete

lment hevében; hevessege ínt való nagy tiszteletének z országgyűlés tagjai közt szegynének tartotta, hogy ak, hogy „a haza bölse az még neheztelése közben is k Ferenc: „Csányi mindenét k. Bésbe vagy más városba itadása már megis történt, atásoknak befejezéséig s a idejéig halasztotta; Horváth rulja, s így senki sem marad legyen az ellenfél ellen

is erős támaszát látta Csányi átságát és hazafias együtt csak mulón zavarta meg- vára magasos emlékü kor- gyűléseim a haza szabadsá- bi és a közszellem vezetői b valának.

k nagy korszaka még csak

yekben és szabadság hareban remüködését nem lehet ez esen elősorolni. Szabadság- eseményével szorosán egybe

áriuszi mozgalmak Csányi k. Összeköttesben áll a tókőjével. Részt vesz a rend sok meggyáltságában.

nyok kir. szentesítése vesze- án Csányi László lakásán nint egy 30—40-enjelentek előtt Szemere és Klauzál, Petőfi, Vasváry s. a. t., kik

folgalt kérdések szerint Csányi olna: „Legvérengzőbb Tyrannus a melyek ezen szelidnek és fel- zabadban történtek“ és „a kormány

Később Csányi telhatalmu fő kormány biztos lett, s mint ilyen őrizte a horvátok és vezérük Jellasic horvát bán vesélyes mozgalmi ellen az ország határait és Nagy-Kanizsán szervezte a nemzetőrséget. Sas szeme és nagy tapintata azonnal felismerte a magyar ellenes érzelmek titkos törekvéseit. Ő eszközölte a nem magyar érzésű tiszteknek kiküszöbölését a Dráva melletti hadseregből, melyet végig kísért a pákozdi-sukorói útközéig, onnan Pozsonyig és azután fő kormánybiztos maradt a Görgey vezersége alatt állott felső hadseregnek, Windischgrätz herceg előtt a táborral ő is Budapestre vonult, s midőn a kormány és országgyűlés Debreczenbe menekült, ő rendezte a visszavonulás útját, lelkesítette, bátorította a főváros lakosságát, s maga utolsó napig el Pestet, hol előbb a vasut vonalat az ellenség előtt elromboltatta.

Midőn Winditchgrätz a magyar sereg tisztjeit igyekezett ijesztgetni és magához csábitani, 1848. november hó 26-án Csányi Görgeyvel hatalmas nyilatkozatot bocsájtott ki „a feldunai magyar hadsereg nevében“. Fontos és szép bizonyítéka a proklamáció annak, hogy Csányi László a magyar szabadság harcot Magyarország királyi esküvel szentesített alkotmányá védelmének nevezi; hivatkozik arra, hogy az egész magyar nemzet királyát folyvást oly lojalitással tiszteli, minek szinte a régi és új historiában párja nincs; és jelszavunk: „alkotmányos jog és szabadság“.

Utóbb a kormány Erdélybe küldte az oláh lázadás megfékezésére és úgy itt, valamint mindenütt, hol alkalom nyílik fő kormánybiztosi súlyos kötelességét teljesíteni, fáradhatatlan szorgalmat, vas szigort, emberfeletti tevékeny- séget fejt ki.

Hol a polgári hatóság erélyes intézkedéseire, a had- sereg támogatására és ellenőrzésére volt szükség, oda a kormány mindig Csányi országos biztost küldte és az ő érdemeit és fáradozásait maga Kossuth Lajos is „megbecsül- hetetleneknek és minden fogalmat túlhaladóknak“ nyilván-ította.

A függetlenség végzetes kimondása után Kossuth Lajos kormányzó a nemzetgyűlés által ráruházott hatalmá- nál fogva a Szemere miniszteriumba Csányi Lászlót közle- kedési miniszterre nevezte ki. Csányi László sem a függetlenség kimondása idején, sem miniszteri kinevezte- tésekor nem volt Debreczenben. Az 1848. országgyűlésen Zalamegye képviselői: Boja Gergely, Deák Ferenc, Tolnay Károly, Glavina Lajos, Horváth Péter, ~~Ghika Jenő~~, báró Puthéany József, Simon Pál, és Certán Sándor voltak.

Csak 1849. június 15-én váltotta fel Tolnay Károlyt Csányi László, akkor már közlekedési miniszter.

Mint miniszter is nagy szorgalommal teljesítette kötelességeit. Építettni kezdte a Szolnok—debreczeni vasutat s midőn a kormány 1849. júniusban Pestre visszatérhetett, a középponti vasutat vette kezelésé alá.

Sajnos, júliusban Pest ismét az ellenség kezébe került. Csányi megint, mint legutolsó, hagyta el a fővárost és pihenést nem ismerő fáradtsággal szállított el a menekülő kormány után mindent, a mit lehetett.

Csányi, aki atyai barátsággal viseltetett Görgey iránt, erősen pártfogolta annak fővezerségét; mert mint régi és szigorú katona, legjobban tudta méltányolni Görgey katonai erényeit és jól tudta, hogy a szabadságharc sorsa csak a hadsereg kellő vezetésétől és sikeres működésétől függ. Ama sok viszály között, mely a hadsereg s főleg Görgey és Kossuth s a kormány között lefolyt, mindig Csányi volt a közbenjáró és békítő, mert ő benne egyesült a katona és polgár erénye, melylyel higgadtan tudott itelni a viszonyok fölött. Így érthető, hogy midőn már minden veszte volt, ő sürgette leginkább a kormány lemondása után a főhatalomnak Görgey fővezérre való átruházását.

Ennek megtörténte után bár ő mindenkit, különösen, az ifjabbakat, kik életökkel a hazának még szolgálhattak, biztatott a menekülésre, maga nem menekült. Horváth Mihály jeles történetírónk így írja ezt le: „ . . . . . maradt a seregnél a szent emlékü Csányi László!“. Ő nem áltatá magát a jövőre iránt. Ő Aradon egy nehéz kőnyel szemében e szavakkal bucsuzott el Wukovics és ő Horváth ifjabb miniszter társaitól, miután ezek nála a főhatalomnak Görgeyre ruházó okmány aláírták: „Barátaim, most már siessetek menekülni, nálán már egy óra mulva nem fogjátok azt tehetni“.

„Hát te merre fordulsz?“ Kérdezők emezek. „Én — mondá — már öreg s beteges vagyok, pár hónappal előbb vagy utóbb, mind egy, de hazám földén akarok meg- halni. Ti fiatalok vagytok, meg szolgálhattok hazátoknak és ezért kötelességetek is menekülni“.

Azután esatlakozott Görgey táborához; végig szenvedte a világszi fegyver letétel keserveit és Sarkadon a táborban lévő többi polgári egyénnel együtt az oroszok fogták el. Innen Nagy-Váradra vitték s átadták az osztrákoknak, kikőtől a osztrák főbiztos vette át; elvett tőle minden nála talált értéket s Pestre a nekünk magyaroknak oly gyászos emlékü „Neugebäude“ — be (Újépületbe) szállíttatta.

Itt volt fogságban haláláig. Az itélő bíróság 1849. október 9-én hirdette ki ítéletét, mely szerint kötéltálati halálra ítéltetett. A hadi bíróság előtt semmit sem tagadott, sőt arra hivatkozott, hogy ő hazája iránt való kötelességét teljesítette.

Törhetlenül következetes és hű maradt elveizh mindvégig.

Október 10-én, tehát ma 48 éve, báró Jeszenák Jánossal együtt a Neugebäude melletti pusztatérén szenvedte a vértanu halált.

Ama szép levele, melyet Pesten 1849. október hó 9-én, tehát halálos ítéletének kihirdetése és életének utolsó napján Schmidegg Kálmán grófhoz írt, legteljesebb bizonyítéka Csányi László nagy, tiszta és igaz jellemének. A heves indulatos ember nyugodt megadással fogadja a halálos ítéletet, kegyesebbnek mondja, mint a hosszú börtöni szenvedést. Erőt ad neki ehhez nemcsak a jól teljesített és elvégzett kötelesség betöltésének érzése, hanem főleg Istenéhez való rendíthetetlen hite, mit így fejez ki: „En nyugodt lélekkel lépek mindnyájunk bírójá, az örök Isten elejébe, mert érzem és tudom, hogy sorsom ott a

Melléklet a „ZALAMEGYE“ 1897. évi 42-ik számához.

síron túl csak jobb lehet, hol hitem szerint kedveseimmel találkozandok“.

S midőn e levélben elszámol barátjának az ő kezén volt értekeiről, így bizonyítja igaz voltát: „Soha hazudni nem szoktam, a halállal szemközt, hol még az igazságnak ellensége is reszketne a hazugságtól, hazudni nem fogok, e részről reménylen ismernek mindenek, még ellenségeim is“.

Ő, ki nőtlén maradt és egész életén át csak a hazáért fáradozott és küzdött, tanácsolja barátjának, hogy „a politikába ne avatkozzék soha, mert az elrabolja az élet nyugalmát“ és hogy nőüljön meg, mert, ugymond — „ha van földi boldogság, úgy azt csak a házi nyugalmas családi élet nyujthatja“.

Levélnék befejező része így szól: „Írteletemben a dynasztia lerombolásának igyekezetéről vádoltatok; Isten tudja, hogy 14-iki áprilisi határozatban részt nem vettem. Én republikánus soha sem voltam, bizonyítja a sereghoz adott proklamációm. De ha arról vádoltatam, mit tehettem ellene; az bolond, ki Magyarországon republikáról álmodik.

Légy nyugodt, szeretett barátom. Utolsó kérésem is hozzád, hogy élj nyugalmas családi életet, procul negotiis, szeresd a hazát és királyt. Üdvözlöd rokonaimat s mind- azokat, kik felőlem kedvesen emlékeznek“.

Hitvallása ez a nagy férfúnak, aki egész életén át, az átzenvedett nagy zivatarok után is hű maradt a magyarok ősi hármás jelszavához: „Isten, haza, király“.

Mikor a haza szabadsága és lete volt veszedelemben, akkor minden haborzás nélkül állott a küzdők sorába, meghajolt a nemzet képviselő országgyűlés határozatai előtt, s minden ellentmondás és viszálykodás kerülésével felelt meg azoknak a kötelességeknak, melyeket ráruháztak. Neki osztályrésztül kevés öröm, de annál több bánat, szenvedés és harc jutott; a dicsőségből pedig soha sem kért magának részt.

A közéletben népszerű volt, mindenkinek birta rokonszenyét, szeretetét; a politikai küzdelemben még ellenfelei is nagyrabecsülték, akik pedig szorosabb össze- kötöttségben álltak vele, szinte rajongó tisztelettel emléke- znek meg róla.

Kenessey Kálmán nyug. miniszteri tanácsos, ismert közgazdasági írónk, aki félétet töltött mellette, mint kormánybiztosi irodájában titkár, így nyilatkozik: „Csányi a szabadságharc legnagyobb emberének tartom, alkalmam lévén bámulatosan nemes jellemét, páratlanul önzés nélküli hazafiságát, a hiúságtól is teljesen mentességét, visszorgalmát, takarékoskását az ország pénzüvei s. a. t. közelebből kiismerni; hirtelen haragu, fellebbanó természete volt, de néhány pere múltán már a páratlanul szívélyes, udvarias ember lett. Senki nálánál jobban nem szerette hazáját, senki nálánál kezebb nem is volt érte meg is halni. Aldott legyen emlékezete“.

Legyen áldott a kegyelet is, mely Zalamegye törvényhatósági bizottságát és az itt megjelent mélyen tisztelt közönséget vezérelte akkor, mikor Csányi László emlékenek e szép ünnepet szentelte.

A szerény emléktábla, melynek márvány kövébe aranybetűkkel bevészték Csányi László nevéét, emléke az ő hazaszeretetének, s legyen útmutatója a jövőben a mi hazaszeretettünknek! Következetessége oly szilárd volt, minő e kö és rajta ragyogó neve a hazafi ideált jelenti. Vessük is be lelkünkbe mélyen az ő nevéét és példáját, melyet követve a második évezredben az Ég áldásával naggyá és erőssé lesz nemzetünk és örökké fog élni szeretett hazánk.

Keszthely ünnepe.

Fényes ünnepség volt 11-én és 12-én Keszthelyen; a Georgikon százéves fennállásának megünneplése. Az intézet százéves fennállásával megünneplétek Festetich György grófnak emlékezetét, akinek nagy áldozatkészségét hirdeti az általa alapított Georgikon tanintézet. Ez alkalom- mal az országban egyik legregőbb gazdasági tanintézet a modern kor igényeinek minden tekintetben megfelelő új épületbe vonult.

Kettős volt tehát az ünnepség, amelyet fényessé tett dr. Darányi Ignác földművelésügyi miniszternek az ünnep- ségen való részvétele. Megjelentek sokan az intézet volt hallgatói közül, akik ma a társadalomban számot tevő helyet foglalnak el.

A város közönsége mindent elkövetett, hogy a vendégeket az ünnepséghez méltóan fogadja. Ünnepi díszl- töltött a város, a hazákon nemzeti zászlók lengtek.

Darányi dr. miniszter f. hó 11-én reggel 7 óra 28 perckor indult el Budapestról Tormay Béla miniszteri tanácsos, Dobokay Lajos borászati kormánybiztos, Englbrecht Alajos szőlészeti és borászati főfelügyelő, Forster Kálmán osztálytanácsos, Győry Loránt fogalmazó, Bogyay Máté és Földváry Mihály országgyűlési képviselők kíséretében. A balaton-szent-györgyi állomásból, honnan a minisztert és kíséretét külön vonat hozta, dr. Jankovich László gróf főispán, Certán Károly alispán és Takáts Imre keszthelyi főszolgabíró, a miniszter elé mentek s fogadták az érkezőket.

A keszthelyi állomáson a megyei és városi tisztviselők és az egész intelligencia, élén gróf Festetich Tassillóval, várakozott a miniszterre és a vendégekre, akiket a város nevében Nagy István városbíró fogadott. A sűrű sorfalt képező közönség lelkes éljenése között hajtattott a miniszter Festetich gróf kastélyába, akinek két napon át volt szívesen látott vendége.

Az ünnepség fénypontja kedd vala. A reggeli vonatok nagyszámban hozták az ünnepélyre az ország minden vidékéről vendégeket.

Az ünnepség egy kegyeletet aktussal kezdődött. Megkoszorúzták a Georgikon kalhatatlan emlékü megala- pítójának, Festetich Györgynek, a templomban lévő sir- emléket: Festetich Tassilló gróf, Keszthely város és a gazdasági tanintézet külön-külön.

Majd isteni tiszteletre gyűlt egybe a közönség, amelyen Festetich Tassilló gróf egész családjával, valamint a megjelent vendégek vettek részt. A misét a Georgikon alapítójának emlékére dr. Dunszt Ferenc keszthelyi apát,

celebrálta fényes segédlettel; mise alatt a dalkór Lakatos premontrai tanár vezetése mellett gyönyörű egyházi énekeket adott elő.

Mise után a közönség a régi tanintézeti épület előtt levő téren gyűlt egybe, ahol Sparsam Pál gazdasági tanintézeti tanár mondott igen sikerült bucsubeszédet.

Ezután az új intézetbe vonult a menet, ahol meg- jelent Darányi miniszter is. Dr. Csanády Gusztáv gazdasági tanintézeti igazgató üdvözölte az új épület könyvtártermé- ben a vendégeket; majd előadta a Georgikon és a gazda- sági tanintézet történetét, dicsőítette Festetich Györgynek, a nagy alapítónak, emléket és a Festetich családnak hervadhatlan érdemeit. Lelkes éljenzéssel fogadták az intézet igazgatójának ama kijelentését, hogy Festetich Tassilló gróf a mai nap emlékére tízezer koronás ösztön- díjat tett szegény, szorgalmas tanulók részére, amely alapítványával a nemeslelkű gróf már százezer forintot meghaladó segélyt nyujtott az intézetnek.

Ezután Uhl Aural intézeti hallgató Berzsényinek „Festetich Györgyhoz“ című ódáját szavalta el mély érzés- sel, majd a dalkór a Szózatot énekelte, mi közben Festetich György grófnak a könyvtárteremben levő szobrára babér koszorút helyeztek.

Majd Schadt János Intézeti tanár, a tanintézeti épület szerencsés tervezője, felolvasta az épület rövid történetét s a vendégeket meghívta a zárkó letételére, ahol felolvasta a befalazandó okmányt. A Hymnusnak erre következett elneklése után megtették a szokásos kalapcsütéseket, mely után a vendégek megtekintették az intézet összes helyiségeit és berendezését, melylyel az épület felavatási ünnepélye véget ért.

Délután egy órakor az Amazon szálloda nagytermé- ben, valamint a szomszéd szobákban bankett volt, amelyen háromszáznál többen vettek részt.

Az első felkösztöntő Darányi Ignác miniszter mon- dotta a királyra, melyet a jelen voltak állva hallgattak végig; felkösztöntőjében megemlékezett felséges királyunk fejedelmi ajándékáról, ami öríasi hatást szült.

Ezután dr. Dunszt Ferenc keszthelyi apát szólt; felemlítve, hogy mily közel állott Keszthely város ahhoz, hogy gazdasági tanintézetét elveszítse, szép szavakban mondott Keszthely városa nevében köszönetet Darányi miniszternek, az új gazdasági tanintézet megteremtőjének s a közönség zajos éljenzése között poharát emelte a miniszterre.

Öríasi hatást keltett Darányi miniszternek e felkö- szöntőre mondott, többször lelkes éljenzéssel kísért beszéde, amelyet — mert benne egy magasztos eszmét pendített meg — egész terjedelmében közlünk:

T. uraim! (Halljuk! Halljuk!) Hálás köszönetet mon- dok azon kitüntető megemlékezésért, melyben Keszthely városa nevében a nagyságos és főtisztelendő apát ur ékes szavaival részesített. Csupán annyit kívánok helyreigazítani, hogy ezen új épület kezdeményezésének érdeme hivatali elődömet, Festetich Andor gróf ő excellenciáját illeti. (Élénk éljenzés.) Nekem nem volt egyéb feladatam, mint azt, a mit ő kezdeményezett, lelkiismeretesen hajtani végre. (Él- jenzés.)

Es most engedjék meg, t. uraim, hogy poharamat a nagy Festetich György emlékére emeljem. (Halljuk!) Egy századdal ezelőtt ő látokai szemmel látott a jövőbe; egy századdal ezelőtt kiadta a jelszót, hogy a magyar gazda jövőjét és boldogulását az ismeretek gyarapításában és a gazdasági haladásban keresse és találja. Egy századdal ezelőtt, a mikor még Európában egy gazdasági tanintézet sem volt, alapította ő a Georgikont. Ezzel Magyarországnak más nemzetek előtt becsületet, örökké fennálló, a nemzetből el nem vehető dicsőséget szerzett (Zajos tetszés); néhány évvel a Georgikon megalapítása után pedig itt szántotta József nádorral a magyar földet, hogy meg- mutassák: micsoda tisztelet, micsoda becsülés illeti a magyar földet és azt a népet, a mely azt a földet mű- veli. (Élénk tetszés és éljenzés.)

Egy század múlt el azóta. Hosszu a magyar törté- net, de annyi átalakuláson, gazdasági, politikai, társadalmi tekintetben, mint ezen századon, sohasem ment keresztül. (Ugy van!) De bár minden változott, de bár minden át- alakult: Festetich György gróf emléke változatlan maradt. (Igaz! Ugy van!) Állandóan él az ő emléke a család ha- gyományában, a mely nemzedékről-nemzedékre az ő szel- lemében munkálkodott. (Lelkes éljenzés.) És ennek a mun- kálkodásnak fényes tanujelét adta a mai napon is Festetich Tassilló gróf ő excellenciája. (Hosszantartó lelkes éljenzés.) Él az ő emléke Keszthely városában és Zalamegye közön- ségében és él különösen abban a tanintézetben, a hol ma az ő szobrát megkoszorúztuk. (Élénk tetszés.)

De engedjék meg uraim, hogy Festetich György em- léke nem elégedhetik meg azzal, hogy csupán négy fal között állítsák fel az ő szobrát. (Élénk helyeslés.) A ma- gyar gazda megkívánhatja, hogy neki is legyen egy szobra Magyarországon. (Meg-megújuló, zajos tetszés, éljenzés és taps.); hogy legyen egy szobor az Isten szabad ege alatt, a melyre a magyar gazda azt mondhasza: ezt a szobrot én alkottam és alkottam ezt a legnagyobb magyar gaz- dáknak (Zajos tetszés és éljenzés.); hogy legyen egy szo- bor, ahová elküldje zarándokolni fiát. (Élénk helyeslés.)

En azt hiszem, hogy ennek a szobornak a helye csak Keszthely lehet (Szünni nem akaró éljenzés és taps), mert minden, a mi itt van, Keszthelynek minden dicsősége, Keszthelynek minden szépsége, minden virágása az ő emlékéhez fűződik, az ő nevére emlékeztet. (Élénk tetszés és éljenzés.)

És ezért engedjék meg, hogy én, mint egyike a ma- gyar gazdáknak, az aláírást ötszáz forinttal ezennel meg- nyissam. (Viharos éljenzés és taps.) És tegyük egy szent fogadást, hogy addig nem fogunk nyugodni, a míg a nagy Festetich szobra itt fel nem lesz állítva. (Élénk tetszés és helyeslés.) És ezen szobor felállítására és Festetich György gróf nagy emlékére emelem poharamat. (Szünni nem akaró zajos éljenzés és taps.)

Jankovich László gróf főispán Festetich Tassilló gróftól és családját élte. Festetich Tassilló gróf, mint Festetich György-

nek dedunokája, poharát az ország gazdaságának felvirágzására s ennek első munkására, Darányi miniszterre emeli *Háczky Kálmán*, a zalamegyei gazdasági egyesület elnöke, *Desewffy Aurél* grófot, az országos gazdasági egyesület elnökét, köszönti fel. *Desewffy Aurél* gróf a gazdasági tanügy férfait illeti. *Torma Béla* min. tanácsos visszapillantást vetve az intézetnek 32 évvel ezelőtt történt megnyitására, a premonsterek rendjének, Zalavármegyének és Keszthely városának felvirágzásáról mond pohárköszöntőt. *Páll József* az Eszterházy-birtokok felügyelője, az intézet volt tanárait, *dr. Ruzsicska Kálmán* kir. tanácsos, tanfelügyelő Keszthely város közönségét illeti.

Dr. Nyiredy Jenő intézeti tanár felolvasta a nagy számmal érkezett üdvözlő táviratokat, köztük *Vaszary Kólos* bíboros hercegprímásét: »Korunk egyik legnagyobb embere, gróf Festetics György, áldozatkészségéből szülővárosomban létesített Georgikon alapításának századik évfordulóján és az új intézeti épület felavatásának ünnepélyén csak lelkiileg lehetek jelen, azon buzgó jó kívánattal, hogy ezen intézet, mely eddig is mindig jeles embereket bocsátott ki kebeléből, ezután is a hazának méltó, hasznos polgárokat nevelhessen. Áldásom az intézményre!« (Lelkes éljenzés.)

Balázs Árpád, a magyaróvári gazdasági akadémia igazgatója, lelkes szavakban köszönti fel a keszthelyi tanintézetet. *Vörös Sándor*, a kolozsmonostori gazdasági tanintézet igazgatója, a keszthelyi intézet igazgatójára és tanári karára és az intézet volt tanáira, köztük *Torma Béla* és *Balázs Árpádra*, *Koller István* földbirtokos az intézet tanítványaira, végül *Putheány Géza* báró Darányi miniszterre emeltek poharat.

Darányi Ignác dr. miniszter nemsokára zajos éljenzéstől kísérvé távozott. A miniszter kíséretével délután öt órakor Balaton-Szentgyörgyre s onnan a rendes gyorsvonattal Budapestre utazott.

Hivatalos-rovat.

Zala-Egerszeg rend. tan. város tanácsa részéről közhírré tétetik, hogy a város képviselőtestületének 1897. évi szeptember hó 15-én a város kölcsonneinek conversioja tárgyában hozott 3455 kig. 97. I. számú határozata, Zalavármegye tekintetes törvényhatósága által 1897. évi okt. hó 4-én és folytatva tartott közgyűlésében jóváhagyatott. Ezen jóváhagyó határozat 1897. évi október hó 6-tól egész 1897. évi október hó 22-ig a városháza tanácstermében közszemlére kitétetik és minden nap a hivatalos órák alatt bárki által is betekinthező és esetleg felelőbe hozható.

Zala-Egerszegen, 1897. évi október 6-án.

BOTFY LAJOS,
polgármester.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

A Balaton-menti szőlők rekonstrukciója ügyében f. hó 11-én Keszthelyen *dr. Darányi Ignác* földmívelésügyi miniszter elnökléte alatt népes értekezlet volt, amelyet a miniszter megnyitván, megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy a tanácskozásnak tulajdonképpeni célja megbeszélése azoknak a teendőnek, amelyek a balaton-melléki szőlők helyreállítása tekintetében szükségesek. Ezután a miniszter felhívására *Dobokay osztálytanácsos* előadó felolvasta a kérdőpontokat, amelyek főleg az amerikai alanyokon készült oltványokkal való felújítás és a szénkénevezés körül elért eredményekre és általában a szőlők felújításának módosítására vonatkoznak. A felvetett kérdőpontokra többen terjesztették elő véleményüket részint írásban, részint szóval. *Hertelendy Ferenc* földbirtokos nagy hatású beszédében a Balatonvidék szőlőinek felvirágozását főképp a Keszthely-tapolca-füred-veszprémi h. e. vasut kiépítésétől várja s ennek előmozdítását ajánlja a miniszter figyelmébe. A miniszter a felvetett eszmének majd mind egyikére válaszolt; a vasutat illetőleg megígérte a maga részéről az ügynek támogatását, az egész országban felállítandó egyéves szőlőmunkás-tanfolyam egyikét a Balaton mentén fogja felállítani. A tanácskozás befejeztével *Nedeczky Jenő* volt országgyűlési képviselő mondott köszönetet a miniszternek, aki az értekezletet bezáró beszédében örömet nyilvánította a tapasztalt nagy érdek-lődés és szakértelem felett, ami biztos zálogát képezi a jövő boldogulásnak.

Áthelyezés és megbízás az igazgatói teendők teljesítésével. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Medgyesi Lajos* kaposvári állami főgymnasiumi rendes tanárt a zala-egerszegi állami főgymnasiumhoz áthelyezte s egyúttal e tanintézet igazgatói teendőinek ideiglenes ellátásával megbízta.

Megegyi kinevezés. Főispán Óméltósága *dr. Halász Miksa* orvostudort a zala-egerszegi járásba járásorvossá, *Ziborszky Géza* megyei alszámvevőt árvaszéki könyvelővé nevezte ki.

Köszönetnyilvánítás. A zala-egerszegi népkönyhazárára *Klein Lipótné* és *gelsei Guttman Lászlóné* urhölgyek (Zalabér) 10—10 forintot, *Züchrer Vilmos* ur (Miksd) 20 forintot, *Steiner Mária* urnő (Budapest) 5 forintot, a Chanuka egyletnek N.N. 2 forintot voltak szívesek adományozni, mely nemes adományért hálás köszönetet mond az elnök.

Tapolca város virilista képviselői 1898-ik évre: Veszprémi püspökség, *Steiner Ferenc*, *Leszner Samu*, *Rosenfeld Alajos*, *Takách Jenő*, *Marton Gyula*, *Hirsch Lipót*, *Berger Jakab* és fia, *Ley József*, *Hoffman László* dr., *Frisch Lipót*, *Leszner József* id., *Mejzer Ferenc*, *Vajda Lajos*, *Csendes József*, *Lustig József* és fia, *Fischer Gyula* dr., *Koblenczer Ignác*, *Glazer Sándor*, *Tapolcai takarékpénztár*, *Frankl Károly*, *Grünwald Samu*.

Új orvos városunkban. *Dr. Thassy Gábor*, megyénk szülöttje, Budapest fővárosi gyakorló orvos, vizsgázott tiszti orvoa és a szt. Rókus kórház nőgyógyászati osztályának ez ideig gyakorlója, november hó 15-étől kezdve váro-

sunkban telepedik meg s orvosi paxisát, mint nő és gyermek orvos, meg fogja kezdeni.

Véglegesítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter *Nagy Károly* csáktornyai állami tanító-képezdei rendes tanárt jelen állásában végleg megerősítette.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter a perlaki kir. adóhivatalhoz *Márkus Pétert* pénztárnokká, *Horváth Gézát* ellenőrré nevezte ki.

Tiszti orvosi képesítés. A tiszti orvosi vizsgálatok országos bizottsága által *dr. Fürst Béla* zala-egerszegi gyakorló orvos tiszti orvossá képesítettet.

A csáktornyai községi iskolaszék e hó 11-ikén tartott ülésében, miután előzőleg a pályázók kérvényeit és okmányait véleményes jelentés tétele végett a tanító-testületnek kiadta, ennek alapján öt pályázó közül *Schandl Ferenc* hosszú-hetényi tanítót választotta meg egyelőre 1898. február 1-ig terjedő időre helyettesítő tanítónak havi 50 frt díjazással. Utalványozta *Thorday János* első és *Mencsey Károly* harmadik korpótlékát, továbbá *Dobosy Elek*, *Mencsey Károly* és *Thorday János* tanítók díjleveleit kiigazítani rendelte.

Nyilvános köszönetnyilvánítás. A zala-egerszegi kenyéregylet részére *Steiner Mária* urhölgy (Budapest) 5 forintot volt szíves adományozni, amelyért köszönetét fejezi ki *Gráner Teréz* elnök.

Jótekönyvelő felolvasások. A nagy-kánizsi irodalmi és művészeti kör igazgató-tanácsa elhatározta, hogy f. hó 24-étől fogva december 19-ig minden második vasárnap felolvasásokat rendez felerészben a felső templom és felerészben saját alapja javára. Az egyes felolvasások alkalmával közreműködik a kör dalárdája is, sőt szavatok is lesznek. A belépő díj igen olesó: egyes felolvasásra 30 kr., mind az ötre 1 frt 20 kr.

Gazdaközönségünk figyelmébe ajánljuk a földmívelésügyi miniszternek 46.989/VII/2 sz. a. valamennyi gazdasági egyesülethez intézett következő leiratát: »A székesfőváros közönsége a »Vásárcsarnok Ertesítő« hivatalos lap kiadását határozta el azzal a céllal, hogy az érdekeltek a vásárcsarnokok hivatalos közgegye által kötelelősszerűen jegyzett árakról hitelesen és idejekorán értesülést szerezhessenek; továbbá hogy az említett folyóirat szakszövege által a gazdaközönséget intenzívebb termelésre, esetleg új termelési ágak meghonosítására buzdítsák; végül ugyanezen szaklap közli a főváros marhavásár, sertésvásár, lóvásár forgalmát és árjegyzeteit is, azonkívül az ország különböző helyein tartott nagyobb vásárokról is ad közléseket. Minthogy a vásárcsarnok intézménye a mezőgazdasági, de különösen a kerti termények jobb értékesítését van hivatva előmozdítani, a nevezett lap pedig ez intézménynek hivatalos közlönye: kívánatosnak tartom, hogy e szaklap az ország különböző vidékeiről megbízható értesülésekkel bírjon s e végből felhívom reá a gazdasági egyesület szíves figyelmét.«

Iparos segédek szakrajztanfolyama. Városunkban az 1897/8-ik tanévre az iparos segédek szakrajztanfolyamába a beiratások f. hó 17-én délután két órakor lesznek a polgári fiú-iskola épületében.

Ingyenes erdei facsemeték. A földmívelésügyi miniszter kibocsájtott felhívásában felszólítja a birtokosokat, hogy a jövő 1898-ik évben beerdősítendő kopár területekhez szükséges csemeték adományozása iránt folyamodjanak. A folyamodványok legkésőbb f. évi december hó 15-ig nyújtandók be az illető kerületi királyi erdőfelügyelőség-nél. A kis és középbirtokosok a csemetéket ingyen kaphják és csupán a szállítási költségeit tartoznak fizetni.

Vasuti előmunkálati engedély meghosszabbítása. A m. kir. kereskedelemügyi miniszter *Köves Jenő* ügyvédnek a Veszprémtől Tapolcaig vezetendő gőzmozdony vasuti vonalra megadott engedély érvényét egy évre meghosszabbította.

Hetivásár engedélyezése. A magy. kir. belügyminiszter *Pacska* község számára hetenként kétszer állatvásárral egybekötött hetivásárt engedélyezett. Az első hetivásárt f. hó 21-én tartják meg.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénkben okt. 10-én *Lépfene*: *Batyk* 2 u., *Zalabér* 1 u., összesen 2 község 3 udvar. *Takonykőr és bőrféreg*: *Bánok-Szt.-György* 1 udv. *Rühkőr*: *Andráshida* 3 u., *Botfa* 3 u., összesen 2 község 6 udvar. *Sertészesség*: *Alsó-Hahót*, *Bak*, *Bessenyő*, *Botfa*, *Csabrendek*, *Csömödér*, *Deklezsán*, *Dióskál*, *Egyeduta*, *Eszteregnye*, *Gyenes-Diás*, *Kéhidá*, *Kerka-Szent-Király*, *Keszthely-Polgárváros*, *Köveskál*, *Lendva-Ujfalu*, *N.-Rada*, *Nagy-Kamizsa*, *Nagy-Réce*, *Nemes-Bükk*, *Palin*, *Petrivente*, *Rajk*, *Rédies*, *Rigvacz*, *Sárhida*, *Söjtör*, *Süme*, *Szt.-András*, *Tót-Szent-Márton*, *Ujduvar*, *Zala-Egerszeg*, *Zala-Erdőd*, *Zala-Szent-Groth*, összesen 34 község.

A gyermekbetegségek kelet ezéseinek meggátolhatása abban rejlik, hogy a gyermek oly edzett és erős ellenálló képességet kifejtszervezzel bírjon, mely a baj esiráját fejlődni nem engedi. Különféle ezt célzó gyógyszerkészítmények vannak forgalomban, de általánosan tudott dolog, hogy csak egyetlen szer létezik, mely a hozzá fűzött várokozásnak minden tekintetben megfelel; s e szer a csukamájolaj. A gyermekek a közönséges csukamájolaj bevételeitől undorodnak, s ezért nagyon hézagpótló a Zoltán-féle csukamájolaj, melynek sem ize, sem kellemetlen szaga nincs s gyermekek, valamint felnőttek, szívesen veszik be. Főraktára *Zoltán Béla* gyógyszerárban, Budapest, V. Nagykörönd-utca 23. szám, hol üvegenként 1 frt-ért kapható.

Csabrendeken szép időjárás mellett f. hó 12-én elkezdtek a szüretet. A főlöszára által nagyobb részben elpusztított szőlőhegyek siralmas látványt nyújtanak; vannak azonban a határban még teljesen jó karban álló szőlők, melyeknek dus hozamát a június 17-iki jégeső majdnem tönkre tette; az a kevés, ami megmaradt, jó bort ígér, mert a szőlő régen volt olyan érett állapotban, mint a idén. Az új mustot mint hírlík, 27—28 kr-ával veszik.

Vetőmagvak. (*Mauthner Ödön* tudósítása.) *Vöröshere*. Jóllehet, hogy az Amerikából érkező tudósítások a tavainál szűkebb termést jeleznek, mégis majdnem mindenikök az áruk hanyatlását mutatja. Itt tehát ellenmondás forog fenn, mely azt sejteti, hogy annak az állítólagos szük ter-

mesnek dacára ismét tetemes mennyiségű amerikai áru fog az európai piacra kerülni. Az áruk hanyatlása európai eredetű lóherére sem marad behatás nélkül, mindazonáltal szép színű és nagyszemű magyar lóherének ára változatlanul szilárdan tartja magát és a szerint, hogy milyen, s úgy a belföldi forgalomban, valamint a külföldre is 30—45 frtnyi árban könnyen elkel. *Lucerna*. Az a kevés, a mit kináltak, nagyobbára alárendelt minőségű, ennek folytán egészen jelentéktelen volt a forgalom. *Baltacimnek* volt kereslete és jobb árak mellett elárúsítható.

Piaci gabona árak. Zala-Egerszegen f. hó 15-én tartott hetivásár alkalmával a következő piaci árak voltak metermázsánként: buza 11 frttól 11 frt 50 krig; 11 frttól 11 frt 30 krig; rozs 7 frt 50 krtól 7 frt 80 krig; árpa 7 frttól 8 frt; zab 6 frttól 6 frt 30 krig; kukorica 6 frt; krumpli 1-60 2 frt.

Az egészség ápolása a legfőbb kötelesség minden gondolkodó embernek; arra kell irányítani minden család gondozójának figyelmét, hogy mindig készletben tartassanak oly házi szerek, melyek úgy az egészség ápolására, mint a bajok megszüntetésére alkalmasak. Ilyen *Brázay Kálmán sóborszesze*, mely kitűnő hatásának van általánosan elismerve fejfájás, migrain, szem-, fül- és fogfájás, nátha, hurut, szakgatás, csúsz, közhvény, s minden meghűlés és megfagyás ellen. Ezen, orvosi tekintélyek és a társadalm kiváló személyiségei által legjobb hatásának nyilvánított házi szernek nem volna szabad egy háznál sem hiányoznia, hogy a keletkező bajoknál mindig kéznél legyen. — Mint minden jó szer, *Brázay Kálmán sóborszesze* is sok utánzásra talált, de azok nem oly jók, mint a *Brázay Kálmáné*; aki a tehát az utánzatoktól óvakodni akar, figyelje meg a *Brázay* üvegein levő címkét, melyek lenyomata a lapunkban közölt hirdetésben, 19. és 20. számú védjeggyel van ellátva.

Anatelli S. illusionista legközelebb városunkba jön s művészi mutatványait az »Arany Bányá« vendéglő disztermében kezdi meg. Figyelmeztőtjük t. olasóinkat lapunk jelen számában közzétett hirdetésére.

Szüretünknek a héten az időjárás igen kedvezett, úgy hogy a legtöbb helyen be is fejezték a szüretet, amely — akol jégverés nem volt — úgy mennyiség, mint főképpen minőség tekintetében igen jól ütött ki. A mustnak literjét 18—20 krajcáron veszik.

Téli vasuti menetrend. *Zala-Egerszegről* indul: a) *Bobárra* 6. 29 p. reggel, 4 ó. 49 p. d. u.; b) *Csáktornyára* 4 ó. 54 p. reggel, 5 ó. 54 p. d. u.; *Zala-Egerszegré* érkezik: b) *Bobárról* 8 ó. 39 p. reggel, 5 ó. 44 p. d. u.; b) *Csáktornyáról* 9 ó. 13 p. reggel, 8 ó. 24 p. este. *Helyi közlekedés Zala-Egerszegen és Szent-Iván között.* *Zala-Egerszegről* indul *Szent-Ivánra* 6 ó. 42 p. reggel, 11 ó. 42 p. d. e., 2 ó. 39 p. d. u., 5 ó. 08 p. d. u. *Zala-Egerszegré* érkezik *Szent-Ivánról* 8 ó. 05 p. reg., 1 ó. 57 p. d. u., 4 ó. 01 d. u., 6 ó. 53 p. este. *Szent-Ivánról* indul *Nagy-Kánizsára* felé 5 ó. 54 p. reggel, (vegyes vonat), 12 ó. 25 p. délután, 6 ó. 10 p. délután (gyorsvonat), 9 ó. 38 p. este, 2 ó. 19 p. éjjel, *Szent-Ivánról* indul *Szombathely* felé 7 ó. 22p. reggel, 1 ó. 16 p. délután (gyorsvonat), 3 ó. 15 p. délután, 2 ó. 15 p. éjjel. — *Nagy-Kánizsáról* a vegyes vonat *Szent-Ivánra* érkezik 7 ó. 22 p. este.

Soproni Napló — címmel *Róbel László*, a vidéki zsurnalisztika egyik jeles tagja, hetenként kétszer megjelenő lapot indított meg, megszüntetve eddigi napi lapját a »Sopron«-t.

»Az 1848—49-iki Magyar Szabadságharc története« című nagy munkából most jelent meg a 90-ik füzet, melyben *Gracza György* Bathványi Lajos gróf és az aradi vértanúk szivrázó drámáját mondja el több jó adat felhasználásával. A füzet egykoru képei ezek: *Kuffstein vára*. Az október 6-iki vértanúk első gyászjelentése. *Le-füreszelt* darabok az aradi vértanúk bitófájából. *Othyka Antal*, az aradi vértanúk főporkolálya. Az agyonlövés helye az aradi vársáncban. *Sujánszky Eusztrák*, az aradi vértanúk gyóntatója. Az aradi vesztőhely régi megjelölése. Az aradi vesztőhely mostani megjelölése. *Kiss Ernő*, *Schweidel*, *Desseffy* és *Lázár Vilmos* agyonlövésére 1849. október 6-án. A nagyszabású munka, mint látjuk, immár befejezéséhez közeledik. A kivégzések után még csak egy rövid fejezet az emigrációról: s kész leend a hatalmas négy kötet. Megrendeléseket az egész munkára, ugyszintén az egyes füzetekre elfogad a kiadócég. *Lampel Róbert* (Wodianer F. és fia) es. és kir. udv. könyvkereskedése, Budapest, *Andrássy út* 21. sz.

Szépség ő Felsege. Ez a címe annak a szenzációs regénynek, melyet a »Vasárnapi Lapok« legutóbbi számában kezdett meg, és pedig nem is a lap szövege közé nyomtatva, de egy egész félív külön mellékleten, legjelesebb művészek rajzaival illusztrálva. E valóban pompásan megírt regény szerzője íróné néven *Sátán*, régi kipróbált ereje az irodalomnak, ki hosszabb időt töltött Párisban. A »Vasárnapi Lapok« egyébiránt most megjelent számával is igazolta multkori állításunkat, hogy ez a képes újságunk, melyet a közönség oly régóta vár, s nem kételkedünk, hogy a közönség sietni fog támogatni e kitűnő vállalatot, melynél szébbet előállítani már nem lehet.

Nemzeti kérdés Magyarországon. Az Athenum r.-társaság kiadásában megjelenő. »A magyar nemzet története« című tíz kötetes nagy munka (milléniumi kiadás) kilencedik kötetének folytatásaként megjelent a 127. és 128. sz. füzet. Ebben *Ballagi Géza* »A nemzeti államatok (1815—1848.)« történetével az 1839—40-iki országgyűlés pártalakulásának, nevezetesen a liberális párt létrejöttének ismertetése mellett különösen bőven foglalkozik a magyarországi nemzetiségi kérdésekkel. Az előbbi füzetekben *Ballagi Géza* már leírta a *Kollár-féle* tót-pánszláv mozgalmat, most a horvát nemzetiségi kérdések keletkezését, a melyeknek *Gáj Lajos* volt szellemi vezére, nagy részletességgel ismerteti. Néhány évtizeddel előbb omlott össze a *Napoleon* által alkotott *Illyr-királyság*, melyben jóformán az egész délszláv világ volt egyesítve, Isztriától kezdve le Albániáig. Ennek a letűnt illyr királyságnak keretében akarták megcsinálni a *Nagy-Horvátországot*, a

mennyiségű amerikai áru
Az árak hanyatlása európai
átás nélkül, mindazonáltal
r löhérenék ára változatla-
szerint, hogy milyen, s úgy
t a külföldre is 30—45
erna. Az a kevés, a mit
minőségű, ennek folytán
egalom. **Baltacimnek** volt
elárúsítható.
a-Egerszegen f. hó 15-én
következő piaci árak voltak
től 11 frt 50 krig; 11
50 krtól 7 frt 80 krig;
től 6 frt 30 krig; kukorica

legfőbb kötelessége minden
ll irányítani minden család
mindig készletben tartassag-
alkalmasak. Ilyen **Brázay**
nő hatásának van általa-
n, szem-, fül- és fogfájás,
köszvény, s minden meghü-
orvosi tekintélyek és a tár-
l legjobb hatásának nyilvá-
szabad egy házól sem
oknál mindig kéznél legyen.
y **Kálmán sósborszesze** is
nem oly jók, mint a Brázay
ánzatoktól óvakodni akar,
levő címek, melyek le-
rdetésben, 19. és 20. számú

egközelebb városunkba jön
any **Bárány** vendéglő disz-
tőtjüik t. olasóinkat lapunk
tésére.
az időjás igen kedvezett,
is fejezték a szüretet, amely
gy mennyiség, mint főképen
tött ki. A mustnak liter-

Zala-Egerszegről indul: a)
9. p. d. u.; b) **Csáktornyára**
u; **Zala-Egerszegré** érke-
ggel, 5 ó. 44 p. d. u.; b)
8 ó. 24 p. este. **Helyi köz-
án között.** **Zala-Egerszegről**
reggel, 11 ó. 42 p. d. e.,
u. **Zala-Egerszegré** érke-
g, 1 ó. 57 p. d. u., 4 ó.
nt-Isztról indul **Nagy-Ka-**
vegyes vonat), 12 ó. 25 p.
gyorsvonat), 9 ó. 38 p. este,
indul **Szombathely** felé 7 ó.
n (gyorsvonat), 3 ó. 15 p.
Nagy-Kamizsáról a vegyes
ó. 22 p. este.

nel **Rübel László**, a vidéki
hetenként kétszer megje-
zúntatva eddigi napi lapját
Szabadságharc törté-
most jelent meg a 90-ik
Batthyányi Lajos gróf és
imáját mondja el több jó
egykoru képei ezek: Kufstein
ak első gyászjelentése. Le-
rtanuk bitófájából, Othyka
rkolójába. Az agyonlövés
janszky Euszták, az aradi
vesztőhely régi megjelölése.
megjelölése. Kiss Ernő,
Vilmos agyonlövésére 1849.
munka, mint látjuk, immár
égzése után még csak egy
s kész leend a hatalmas
z egész munkára, ugyszintén
kiadóeg. **Lampel Róbert**
ír. udv. könyvkereskedése,

a címe annak a szenzációs
pi Lapok" legutóbbi számá-
an is a lap szövege közé
ülön mellékleten, legjelesebb
lva. E valóban pompásan
éven Sátán, régi kipróbált
zabb időt töltött Párisban.
ánt most megjelent számával
at, hogy ez a képes újságunk
vár, s nem kételkedünk,
mogatni e kitünő vállalatot,
r nem lehet.
országon. Az Atheneum
lenő. "A magyar nemzet
munka (milléniumi kiadás)
aként megjelent a 127. és
Géza "A nemzeti államal-
ével az 1839—40-iki ország-
vezetesen a liberális párt
tt különösen bőven foglal-
iségi kérdésekkel. Az előbbi
ta a Kollár-féle tő-pánszláv
nemzetiségi kérdés keletke-
volt szellemi vezére, nagy
ny évtizeddel előbb előtt
ott illyr-királyság, melyben
ág volt egyesítve, Isztrától
letűnt illyr királyságnak
a Nagy-Horvátországot, a

melynek mámore még most sem ment ki egészen a horvát
fejekből. Ennek a hóbortos állameszmének új életre eb-
redésére a magyarországi nyelvkérdés adta meg a lökést.
Ugyanis most folytak a viták a fölött, hogy a diétális és
hivatalos nyelv a magyar legyen. Addig, míg a latin volt
a hivatalos és tudományos nyelv, nem volt Magyarországon
nemzetiségi kérdés. Ekkor támadt fel a sok nyelvű nem-
zetiség mindenfelől. De csudálatos, hogy legtovább hall-
gataak a horvátok. Ezeknek egyéb kívánásuk nem volt,
mint hogy továbbra is a latin hivatalos nyelvet használ-
hassák. Hanem ez a rajongó Gáj Lajos, a horvát-illyr
hivatalos nyelvet írta zászlajára és az irodalmi téren
kezdte meg a mozgalmat a magyar nyelv és a magyar
állami kapcsolat ellen. De tudva azt, hogy abban a képzelt
Nagy-Horvátországban megint csak felüti fejét a nyelv-
kérdés hydrája, mert a vend, az istriai, a horvát, a szerb,
a bosnyák és dalmát nem fogja megérteni egymást és
egyik a másik fölét akar helyezkedni, hát Gáj Lajos egy
normális szláv nyelvet, az ugynevezett illyr-nyelvet akarta
letrehozni és erre nézve irodalmi mozgalmat, indított, de
ezzel, valamint a nagy horvát ábránddal is, kudarcot
váltott. A magyarok elleni horvát gyűlölködés magvát
azonban Gáj Lajos hintette el a Drávan túl. Ezen füzete-
khez is erre a korra vonatkozólag igen érdekes szöveg-
kép és műmelleklet van csatolva. Így "Jelenet az 1838-iki
"Deak Ferenc betérjeszi a büntető törvény-
könyvről szóló javaslatot." Feszty Árpád falfestménye a
törvényeségi palotában stb. Egyes füzete ára 30 kr. Kapható
minden hazai könyvkereskedésben.

Közgazdaság.

The Gresham életbiztosítótársaság Londonban.

E társulat 48. évi jelentése, mely az 1896. évi december
31-én befejezett üzletéről szól és a részvényesek 1897.
évi április 27-én tartott rendes közgyűlése elé terjeszte-
tt, rendelkezésünkre állván, következő főpontjait közöl-
jük: Az 1896. évben 8654. kötvény 80.557.950 korona
tőkeösszege lett kiállítva. A díjbevételek, levonva a
visszbiztosításért fizetett összeget, korona 22.823.521.50
fillerre ruhtak, mely összegben a korona 3.444.222.10
fillert tevő első évi díjak befoglaltaknak. A kamatszám-
mérége a lefolyt üzleti évben korona 4.560.665.21 fillért
tett ki és a társaság jövődelmet a díjbevételekkel együtt
korona 27.384.186.77 fillerre emelte. A társaság az elmúlt
évben korona 10.174.913.02 fillért utalványozott oly kö-
vetelések alapján, melyek életbiztosítási kötvényekből ered-
tek. Lejárt kihazasítási és vegyes biztosításokra korona
2.522.808.96 fillért, visszavásárlásokra 1.349.912.19 fillért
fizetett ki a társaság az elmúlt évben. A biztosítási és
jaradekalapok a lefolyt üzleti évben korona 10.269.031.56
fillerrel gyarapodtak. Az aktívák főösszege 1896. december
32-én korona 157.805.340.21 fillerre ruhtak. Tőkebefekte-
tesek: korona 490.778.86 fillér angol és irországi állami
papirokban, korona 389.524.90 fillér indiai és gyarmati
kormányok értékeiben, korona 29.166.911.15 fillér idegen
államok értékpapiraiban, korona 8.810.090.21 fillér vasúti
részvények, elsőbbségek és garantáltak, korona 60.417.658.13
fillér vasúti és egyéb kölcsönkötvényekben, korona
17.411.131.36 fillér a társaság ingatlanjaiban (ezek között
vannak a társaság budapesti és bécsi háza), korona
8.378.138.12 fillér jelzálogokban és korona 33.738.107.48
filler különböző értékekben.
A társaság újabb a jelzálogkölcsön biztosítást is
felvette működése körébe.

N y i l t - t é r .

Krondorfi
Savanyuviz

RELLEMES IZE MIATT

UGY MINT ASZTALI VIZ.

DE LEGINKÁBB MINT

gyógyviz

tüdő, gyomor és
vizeledés bántalmaknál
sikerrel használtatik.

Zala-Egerszegen kapható JÁN FERENC kereskedésében.

38 kitüntetés, ezek közt 14 dízokmány és 18
aranyérem. Számítalan bizonyítvány első orvosi szak-
tekintélyektől.

Újszülött gyermekek,

kik anyjuk által épen nem, vagy
csak tökéletlenül lesznek szoptatva.

Nestlé H-féle gyermektápliszit használata folytán ok-
szerű módon fölnevelhetők. **Mintaanyagot**, nemkülönbö-
nő rőpiratokat, legelső szaktekintélyeknek, menházak és gyer-
mekkórházaknak számítalan bizonyítványt foglaltatik — ki-
vántatra ingyen küld a központi raktár:

F. Berlyak I., Naglergasse Nr. I.

Henri Nestlé-féle gyermektápliszit 90 krajcár.

Henri Nestlé-féle mesterséges tej 50 krajcár.

Raktár minden gyógytárban és fűszerkereskedésben.
Orvosi körökben a **tehentej** vesélyeire a sűrűn
fellépő száj és köröm fájás következtében, különösen mint
csecsemő tápszer és oly élvezeti szereknél, melyek tel-
hozzáadását kívánják, figyelmeztetnek és a tej által
származható betegségektől való megóvás tekintetéből a
Nestlé-féle gyermektápliszit, mint a **legrégibb** gyermek-
tápszert és a **legtökéletesebb helyettesítője** az anyatej-
nek ajánljatik. — Utóbbi már 1872. óta be van az osztrák
magyar monarchiába vezetve és tekintve összeállítását,
minden **tej hozzáadást** nélkülözhet.

Ezen liszt, eltekintve régi megkísérlelésétől, a társal-
dalom minden rétegében a gyermek tápszernek közt az
első helyet foglalja el, sok év után még maig is használ-
ják a Szt.-Anna gyermekkórházban. Prof. dr. Widerhofer
vezetése alatt. A Lipótvárosi, Karolin, Rudolf trónörökös
gyermekkórházakban Bécsben, az orsz. lelencházban Bud-
apestben; a Ferencz József gyermekkórházban Prágában,
az ottani klinikákon, szintugy a Cyrill és Method gyermek-
kórházakban, Brünmben, a morva országosintézetnél
Olmützben, a Szt.-Anna gyermekkórházban, Grácban stb.
szintugy az alsó ausztriai orsz. lelencházban 1872-ben
az akkori igazgató dr. Fridringer által a leggyengébb gyer-
mekéknél is kitünő eredménnyel használtott.

Ez az **egyedüli** gyermektápszer, mely ellentétben
más készítményekkel, a csecsemőnek folyton ugyanazon
táplálékot nyújtja, csak hogy vízzel vegyítve néhány percig
feltözeve kell lenni, ellenben a többi készítmények mind
tej hozzátételét kívánják, mire különösen figyeljünk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

UDVARDY IGNÁC.

ad. 4984.

P. 897.

Hirdetmény.

Alulírott kiküldött bíró közzé teszem,
mikép a hetefői volt urbéreszek részére
kiadott és a hetefői 23. sz. jtkvben 2. sor
84. brsz. a felvett **közös legelő** és
erdőrészek egyéneki felosztásáról
készült térkép és birtokkönyv hitelesítésére
Kesztyél községbe az 1897. évi október
hó 26-ik napjának d. e. 9 óráját a bíró
házához határnapul kitűztem, és hogy oda
Boschán Gyula ügyvéd ügygondnokot
és Eöry Miklós hitelesítő mérnököt meg-
hívtam.

Felhívom a jogosultakat és a netán
egyebbként érdekelteket, hogy a határ-
napon jelenjenek meg, főleg az ismeretlen
helyen távollevő feleket azzal, hogy el-
maradásuk esetén az eljárás az ügygondnok
közbenjöttével fog teljesitetni.

Zala-Egerszegen, 1897. évi okt. 9-én.

Nagy,

kiküldött kir. ít. t. bíró.

603/v. 1897. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. t.
102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy az alsó-
lendvai kir. járásbíróóság 1198/114500. pi. 97. számú
végzési által **Mencik Károly** dollinczi lakos végrehajtó
jávára **Vucskó István és neje Balazsicz Róza** bellatin-
lakos ellen 140 frt, 140 frt és 99 frt 98 kr. tőkék és
6% kamatja, úgy járuléka erejéig elrendelt kielégítési
végrehajtás alkalmával bírólal lefoglalt és 700 frtra becsült
2 kanczaló, 1 tehén, 2 üsző, 2 szekér, 1 kis koca, szena,
és számból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő
eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Bellatin-
czon leendő eszközésére 1897-ik év október hó 30-ik nap-
jának délelőtt 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a
venni szándékozók ezenel oly megjegyzéssel hivatnak meg,
hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi

LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becs-
áron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi
LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz
kifizetendő.

Kelt Alsó-Lendván 1897. október 25.

Vresics Elek, kir. bir. végrehajtó.

7746/tkv. 1897. szám.

Árverési hirdetmény.

A zala-egerszegi kir. törvényszék mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy **Hegedűs Mihály** paizsszegi
lakos végrehajtónak **Hegedűs Piroksa** özv. Danits
Jánosné ugyanottani lakos végrehajtást szenvedő elleni
130 frt tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyé-
ben a zala-egerszegi kir. tővszék területén lévő, a paizs-
szegi 10 számú tjkvben 1/4 részben Paizs Erzsébet, 1/4
részben kiskoru Paizs Rozália, 1/4 részben Danits János,
1/4 részben Hegedűs Piroksa tulajdonánál fölvetv, a végre-
hajtási törvény 156. §-a értelmében egészben elárverezendő
következő ingatlanokra: 28. szám alattira 12 frtban, 42
szám alattira 24 frtban, 111. szám alattira 12 frtban,
117. szám alattira 16 frtban, 179. szám alattira 16 frt-
ban, 209. szám alattira 12 frtban, 213. szám alattira 28
frtban, 215. szám alattira 20 frtban, 219. szám alattira
24 frtban, 221. szám alattira 28 frtban, 239. szám alattira
12 frtban, 248. szám alattira 12 frtban, 421. szám alattira
20 frtban, 425. szám alattira 24 frtban, 463. szám alattira
28 frtban, 467. szám alattira 32 frtban, 512. szám alattira
12 frtban, 633. sz. alattira 12 frtban, 840. szám alattira
20 frtban, 984. szám alattira 20 frtban, 987. szám alattira
12 frtban, 1079. szám alattira 16 frtban, 1106. szám
alattira 12 frtban, 1241. szám alattira 28 frtban, 1297.
szám alattira 28 frtban, 1320. szám alattira 16 frtban,
1351. szám alattira 20 frtban, 1678. szám alattira 16
frtban, 1688. szám alattira 12 frtban, 1709. szám alattira
16 frtban, 1766. szám alattira 16 frtban, 1771. szám
alattira 24 frtban ezenel megállapított kikialtási árban
az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingat-
lanok az 1897. évi november hó 11-ik napján d.
e. 10 órakor Paizsszegben a községházánál megtartandó
nyilvános árverésen a megállapított kikialtási áron alól
is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becs-
árának 10%-át, vagyis 1 frt 20 kr., 2 frt 40 kr., 1 frt
20 kr., 1 frt 60 kr., 1 frt 60 kr., 1 frt 20 kr., 2 frt
80 kr., 2 frt, 2 frt 40 kr., 2 frt 80 kr., 1 frt 20 kr.,
1 frt 20 kr., 2 frt, 2 frt 40 kr., 2 frt 80 kr., 1 frt 20
kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 20 kr., 2 frt, 2 frt, 1 frt 20 kr.,
1 frt 60 kr., 1 frt 20 kr., 2 frt 80 kr., 2 frt 80 kr., 1
frt 60 kr., 2 frt, 1 frt 60 kr., 1 frt 20 kr., 1 frt 60
kr., 1 frt 60 kr., 2 forint 40 krajcárt készpénzben,
vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfo-
lyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én
3333. sz. a kelt igazságügyminiszteri rendes 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezehez
letenni, avagy 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a
bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított
szabályerű elismervényt átszolgáltattani.

A kir. törvényszék, mint tkvi hatóság.

Zala-Egerszeg, 1897. szeptember 22.

Szirmay, kir. tszéki bíró.

Körmen di-utcában azonnal
kiadó
3 gargon lakás
külön bejárat, 40 és 47-ik ház szám alatt.
Bővebb felvilágosítás dr. Zarka
Zsigmondnál.

Csak eredeti dobozok vétessenek.

A Persay-féle ZALAI Bajuszpedrőnek

ama kiváló tulajdonsága van, hogy a bajuszt
állandóan puhán tartja, azt nem tépi, sőt
hosszabb használat után annak fejlődését elő-
mozdítja.

Igy mindeme kiváló tulajdonságaimal fogva
a Zalai bajuszpedrő a legkedveltebb és leg-
keresettebb bajuszpedrő.

A Zalai bajuszpedrő kapható a legtöbb
gyógytárban és fodrász-termekben.

Fehér, barna és fekete színekben.

Egy doboz ára 20 kr.

Persay Gyula

gyógyszerész

Zala-Nován.

Csak eredeti dobozok vétessenek.

A Zalai bajuszpedrő terpenint nem tartalmaz.

A Zalai bajuszpedrő gummit nem tartalmaz.

Ad. 4815
P. 897.

HIRDETMÉNY.

Szentgyörgyvölgy község határában az ugynevezett „Asszonyfai” fordulatban levő — jelenleg más művelési ágra használt

szőlő birtokoknak

birói uton kívül történt tagosításáról készült mérnöki munkálatok hitelesítésére, esetleg a kapcsolatos teendők keresztülvételére határnapul 1897. évi október hó 25-ik napjának d. e. 9 órája

Szentgyörgyvölgy községbe a község bíró házához kintitvén: felhívtnak az érdekelt birtokosok, hogy a fenti határnapon megjelenjenek, avagy érdekeik képviseletéről gondoskodjanak; mivel elmaradásuk az eljárást akadályozni nem fogja. — A távollevők és ismeretlen tartózkodásuak érdekeinek képviseletére ügygondnokul dr. Hajós Kálmán alsó-lendvai ügyvéd neveztetett ki.

Zala-Egerszegen, 1897. szeptember 27.

Dr. Fritz József,
kiküldött királyi törvényszéki bíró.

The Continental
Bodega Company.
Valódi hamisítatlan
külföldi borok

- Portbor.
- Sherry.
- Madeira.
- Marsala.
- Malaga.
- Tarragona s. a. l.

Legjobb
bevásárlási forrás

Raktár:

ZALA-EGERSZEGEN
JÁN FERENCZ
fűszer-kereskedőnél.

kaira és pedig: † 13. szám alatti jutalékra 460 frtban, † 284. szám alattira 80 frtban, a zala-egerszegi 1363. sztkvben 3903/d/1. szám alatt ugyanazok tulajdonánál fölvetett ingatlanból ugyancsak felerészbni jutalékára 40 frtban, a zala-egerszegi 509. sztkvben 3903/c szám a. Horváth Ferenc tulajdonánál fölvetett egész ingatlanra 874 frtban megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fenebb megjelölt ingatlanok az 1898. január hó 18-ik napján d. e. 10 órakor Z.-Egerszegen a tkvi hatóság irodájában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 46 frt, 8 frt, 4 frt, 87 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333.sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Kelt Zala-Egerszegen, 1897. aug. hó 19-én.

Rutich, kir. törvényszéki bíró.

ad 5018. sz.
P. 897.

Hirdetmény.

Paiszseg község határának tagosításáról készült

mérnöki munkálatok

hitelesítésére határnapul

1897. évi november hó 3-ik napjának d. e. 9 órája

Paiszseg községbe, a községbíró házához kintitvén, arra netalan ismeretlen tartózkodásu érdekeltek azzal idéztetnek meg, hogy érdekeik képviseletéről gondoskodjanak; mivel meg nem jelenésük az eljárást gátolni nem fogja s ez esetben érdekeiket Boshán Gyula zala-egerszegi ügyvéd ügygondnok fogja képviselni.

Királyi törvényszék.

Zala-Egerszegen, 1897. október 9.

Dr. Fritz József,

kiküldött kir. törvényszéki bíró.

ad. 3377.
P. 897.

HIRDETMÉNY.

Szent-Erzsébethegy község határában a tényleg felosztott szántóföldekre vonatkozóan a megkezdett, de hitelesítéssel be nem fejezett

tagosítási eljárás újból

való felvételére, illetve a segédadatok beszerzésére s a kapcsolatos eljárási teendők foganatosítására, esetleg a mérnök fogadásra, határnapul 1897. évi november hó 9-ik napjának d. e. 9 órája Szent-Erzsébethegy községbe a községbíró házához kintitvén; arra a netalan ismeretlen tartózkodásu érdekeltek azzal idéztetnek meg: hogy érdekeik kellő képviseletéről gondoskodjanak; mivel meg nem jelenésük az eljárást gátolni nem fogja, s ez esetben érdekeiket Szalmay József zala-egerszegi ügyvéd fogja képviselni.

Zala-Egerszegen, 1897. október 9.

Dr. Fritz József,

kiküldött kir. törvényszéki bíró.

Mezei egerek

tömeges és biztos kipusztítására ajánlom az általam készített és már eddig is sok előkelő uradalmakban, nagyobb gazdaságokban, ugyszinten több községekben a legjobb sikerrel használt

egérmérget

labdaes alakban; eddigi tapasztalatok szerint 1 holdra 1—2 kiló elengedőnek bizonyult, 100 kiló ára 45 frt, egy kilós láda 3 frt o. é.

Bővebb értesítéssel bérmentve szolgálok.

Sipőcz István **gyógyszerész**
Pécselt (Baranyamegye)

Előleges jelentés.

A napokban érkezik meg az illuzionista, antispiritista, magnetista és hipnotista

ANETELLI

a spiritista és hipnotista médium

MADAM ANETELLI

kíséretében.

Előadásait az „Arany Bányá” dísztermében fogja tartani.

Bővebbet a későbbi falragaszok.

Egyfogatu,

alig használt csinos, féderes

kis kocsi,

hátul kocsis ülésessel, hozzá Szigety-féle ezüstözött lószerszámmal együtt 120 forintért eladó Zala-Szent-Gróton PAÁL VIKTOR számtartónál.

Keil-lakk

(Glasur)

legkötőbb mázoló-szer puha padló számára,
1 nagy palaak ára 1.35 kr. — 1 kis palaak ára 68 kr.

Viasz-kenőcs

legjobb és leegyszerűbb beeresztő szer kemény padló számára, 1 község ára 60 kr.

Arany-fénymáz

képkertek stb. beanyozására, 1 kis palaak ára 20 kr.

Fehér „Glasur“-fénymáz

Legjobb szer mosdó-asztalok, ajtók, ablakdeszkák stb. ujonnani befestésére,
1 kis doboz ára 45 kr. — 1 nagy doboz ára 75 kr.
Mindenkor kaphatók.

Ján Ferenec, Zala-Egerszegen.

7351/tkv. 97. sz.

Árverési hirdetmény.

A zala-egerszegi kir. trvszék, mint telekkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy Gál István zala-egerszegi lakos végrehajtatónak Horváth Anna és társai mint néhai Horváth Ferenc örökösei végrehajtást szenvedők elleni 85 frt tőkekövetelés iránti végrehajtási ügyében a zala-egerszegi kir. törvényszék területén levő, az olai 203. sztkvben fele részben Horváth Ferenc (nős volt Cseh Zsófiával), fele részben kisk. Horváth Gyula és Ferenc tulajdonánál fölvetett ingatlanokból Horváth Ferenc fele részbeni jutalék

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zala-egerszegi kir. járásbíró 5949. számú végzése által Muth Jakab z.-egerszegi lakos végrehajtó javára Kovács György és neje zala-egerszegi lakos ellen 45 frt 65 kr. tőke, úgy járulékal erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 313 frt 50 kr. butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltvén, ennek a helyszínén, vagyis Zala-Egerszegen leendő eszközzésére 1897. évi október hó 19-ik napjának délelött 10 órája határidőül kintitvén és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az előverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zala-Egerszegen, 1897. évi szeptember 15.

Nagy Sándor, kir. bir. végrehajtó.

Az általános ismert, jó hírnek örvendő s többoldalulag kitüntetett sósborsszesz-készítményem — kelendőségénél fogva sok utánásnak levén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon címjegyeimet módosítom s arra kék nyomtatban saját házam külső alakját veszem fel, megjegyezve azt egyszersmind védjegyeként a budapesti iparkamaránál.

SÓSBORSZESZ

általános elismert kitiűő házszer, különösen a bedörzsölés kenőgyűrű-gyógymódnál (massage) igen jó hatása. Ajánlható egyszersmind fogtisztító szerül is, a mennyiben a fogak fényét elősegíti, a foghúst erősíti és a száj tiszta, szagtalan izt nyer a szesz elpárolgása után, ugyszinten fejmosásra is, a hajidegek erősítésére, a fejkörpa képződés megakadályozására és annak megszüntetésére.

Egy nagy üveg ára 90, egy kis üveg ára 45 kr.

Brázay Kálmán

Budapestben, IV. Muzeum-körút 23. sz.

Kaphatók Zala-Egerszegen: Derencsény Pál, Fangler M., Hubinszky Adolf, Ján Ferenc, Gyarmati Vilmos, Kaszter Sándor gyógyszerész, Weisz J. unokaöccse.